

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

**ANALIZA PREBIVALSTVA IZBRANIH LJUBLJANSKIH
ULIC IZ LETA 1931**

IZBRANA POGLAVJA IZ SODOBNE SLOVENSKE LOKALNE
ZGODOVINE

Mentor:

Doc. Dr. Bojan Balkovec

Ur. Tomaž Mesarič

Avtorji:

Bernot Jan,

Bertalanič Sara,

Jurkošek Katarina,

Madjar Tadej,

Ruter, Luka,

Slankovič Sabina,

Slatnar Maša,

Šepec Brigita,

Trček Timotej,

Vidic Nina,

Virant Domen.

KAZALO

Uvod	3
Timotej Trček	
Analiza starostne in spolne sestave prebivalstva izbranih ulic v Ljubljani v popisu iz leta 1931.....	4
Katarina Jurkošek, Domen Virant	
Popis prebivalstva v Ljubljani leta 1931; kraj rojstva, domovinska pravica, prisotnost.....	11
Maša Slatner, Brigita Šepec	
Analiza stanovske, verske, narodnostne in jezikovne sestave prebivalstva izbranih ljubljanskih ulic v popisu iz leta 1931.....	21
Sabina Slankovič	
Poklicna struktura vseh popisanih oseb.....	30
Tadej Madjar, Luka Ruter, Jan Bernot	
Analiza popisa prebivalstva; analiza oseb bivajočih v istem stanovanju.....	44
Nina Vidic, Sara Bertalanič	
Analiza popisa prebivalstva glede na izhodiščno osebo.....	67
Sklep	78

UVOD

Študentje smo pri predmetu *Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine*, v študijskem letu 2015/2016, analizirali (kvantificirali) ohranjen popis prebivalstva za Ljubljano iz leta 1931. Popisi, katerih začetki segajo nazaj v čas Avstro – Ogrske, nudijo izjemno eleganten vir statističnih podatkov o določeni naselitveni aglomeraciji. Nudijo nam informacije takrat živičeh iz dotičnih ulic, ki smo si jih študenje izbrali in na podlagi digitaliziranih pol popisa, dostopnih na spletnem portalu Sistory (<http://www.sistory.si/>), izpisali vsak vsaj po 300 oseb ter jih vnesli v metapodatke omenjenega portala. Nato je vsak (ali v skupinah) izpisano uredil po naslednjem ključu: 1. Analiza starsotne in spolne sestave prebivalstva, 2. Analiza po kraju rojstva; domovinski pravici ter prisotnosti, 3. Analiza stanovske, verske, narodnostne in jezikovne sestave, 4. Poklicna struktura, 5. Analiza bivajočih v istem stanovanju in 6. Analiza glede na izhodiščno osebo.

Filozofska fakulteta
Univerza v Ljubljani

**Analiza starostne in spolne sestave prebivalstva izbranih ulic v
Ljubljani v popisu iz leta 1931**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtor: Timotej Trček

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

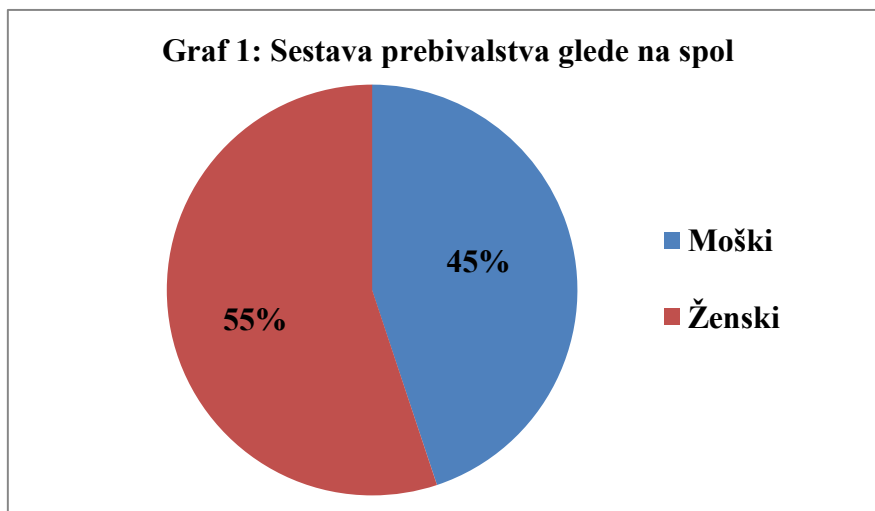
Ljubljana, 2016

1. Uvod

V tem delu bodo predstavljeni podatki o spolu in starosti ljudi, živečih v Ljubljani ob popisu leta 1931. Ne gre za obdelavo podatkov cele Ljubljane, ampak le iz ulic, ki jih je popisala naša študijska skupina, torej na primerjavi podatkov približno 3800 oseb, kolikor jih je bilo popisanih. V tem delu bo predstavljeno razmerje med številom moških in žensk, potem razmerje med večjimi starostnimi skupinami in na koncu pregled po petletnih starostnih skupinah.

1. Razmerje med številom moških in žensk

Tabela prikazuje razmerje med osebami moškega in ženskega spola, živečih v preučevanih ulicah. Ženske predstavljajo 55 % popisane prebivalstva, medtem ko moški 45 %. Razporeditev grafično prikazuje tudi spodnji diagram.

Tabela 1: Razmerje med moškimi in ženskami

Spol	Število
Moški	1688
Ženski	2073

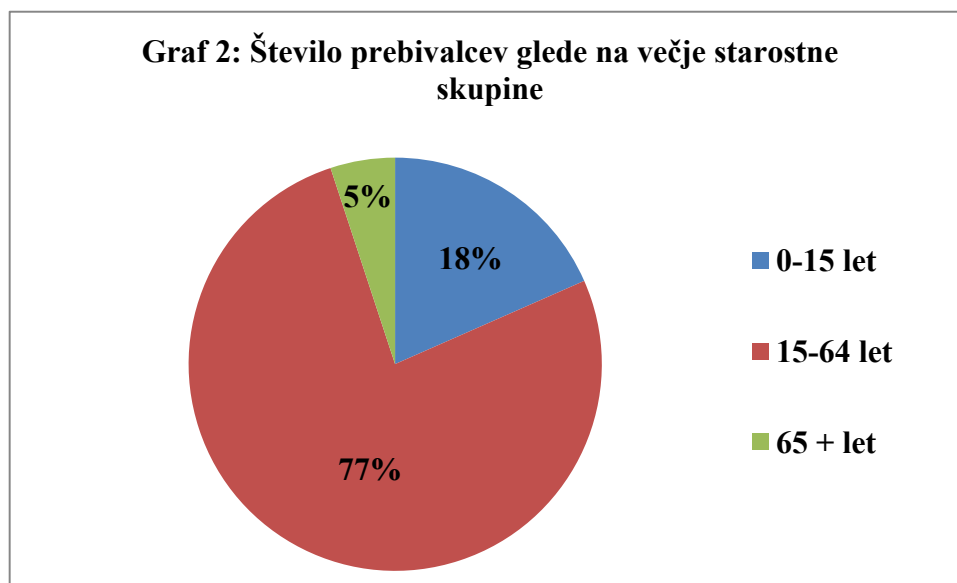
2. Število prebivalcev glede na večje starostne skupine

Naslednja tabela prikazuje število prebivalcev po treh največjih starostnih skupinah.

Tabela 2: Število prebivalcev po treh največjih starostnih skupinah

Starostna skupina	Število
0-14 let	698
15-64 let	2901
65 + let	192

Pri prebivalstvenih analizah pogosto uporabljamo porazdelitev na tri starostne skupine in sicer na mlajše od 15, na tiste med 15 in 65 let, iz katerih izhaja tudi delovno aktivno prebivalstvo, ter starejše od 65 let, ki dandanes predstavljajo upokojence. Iz teh podatkov pa računamo tudi indeks staranja; to je element prebivalstvene statistike, ki ponazarja razmerje med prebivalci, mlajšimi od 15 let, ter starejšimi od 65 let, ter mlajšimi od 15 let. Če je indeks večji od 100, gre za staro prebivalstvo, če pa je manjši, gre za mlajše prebivalstvo.

Kot prikazujeta tabela in diagram, največjo starostno skupino pri preučevanem prebivalstvu predstavljajo stari med 15 in 64 leti, katerih je skoraj 77 %. Druga največja starostna skupina so prebivalci, mlajši od 15 let, ki predstavljajo 18 % vseh preučevanih prebivalcev, medtem ko je najmanjša starostna skupina prebivalcev, starejših od 65, katero sestavlja le 5 % izmed preučevanih prebivalcev. Indeks staranja je v tem obdobju znašal 27,5 %, kar nakazuje, da je bilo prebivalstvo precej mlado.

Če podatke iz popisa primerjamo s podatki za Slovenijo iz prvega četrtletja leta 2016, dobimo naslednje podatke: tudi danes je največja starostna skupina tistih med 15 in 65 let, vendar pa jo sestavlja 66 % prebivalstva oziroma 11 odstotnih točk manj kot pred 85 leti. Malenkost manjša je tudi skupina prebivalcev med 0 in 15 leti, ki jo sestavlja 14,8 % prebivalstva ali dobre 3 odstotne točke manj kot leta 1931. Opazno pa se je povečala starostna skupina prebivalstva, starejšega od 65 let, ki danes predstavlja 18,4 % vseh prebivalcev, kar je več kot 13 odstotnih točk oziroma več kot trikrat več kot leta 1931. Zaradi zmanjševanja mladega in

povečevanja starega prebivalstva se je povečal tudi indeks staranja, ki danes znaša 124, kar nakazuje, da imamo staro prebivalstvo.

Vzroke za razlike med leti 1931 in 2016 pri tem statističnem elementu lahko iščemo predvsem v različnih fazah demografskega prehoda, saj je bila leta 1931 pri nas še vedno zastopana druga, industrijska faza, za katero je značilna visoka rodnost, dosti nižja smrtnost in visok naravni prirastek, medtem ko smo danes v četrti fazi z nizko rodnostjo, še nekaj nižjo smrtnostjo in minimalnim naravnim prirastkom. Prav nižja rodnost pomeni zmanjševanje najmlajše starostne skupine, medtem ko je za upadanje rodnosti dokaz tudi izrazito povečanje najstarejše starostne skupine, predvsem na račun starostne skupine med 15 in 65 let, kar nakazuje, da je v Sloveniji že dalj časa rodnost nižja.

3. Število prebivalcev po petletnih starostnih skupinah

Tabela 3: Število prebivalcev po petletnih starostnih skupinah

Starostna skupina	Število
0-4 let	180
5-9 let	267
10-14 let	251
15-19 let	390
20-24 let	421
25-29 let	394
30-34 let	346
35-39 let	309
40-44 let	273
45-49 let	249
50-54 let	221
55-59 let	169
60-64 let	129
65-69 let	80
70-74 let	59
75+ let	53

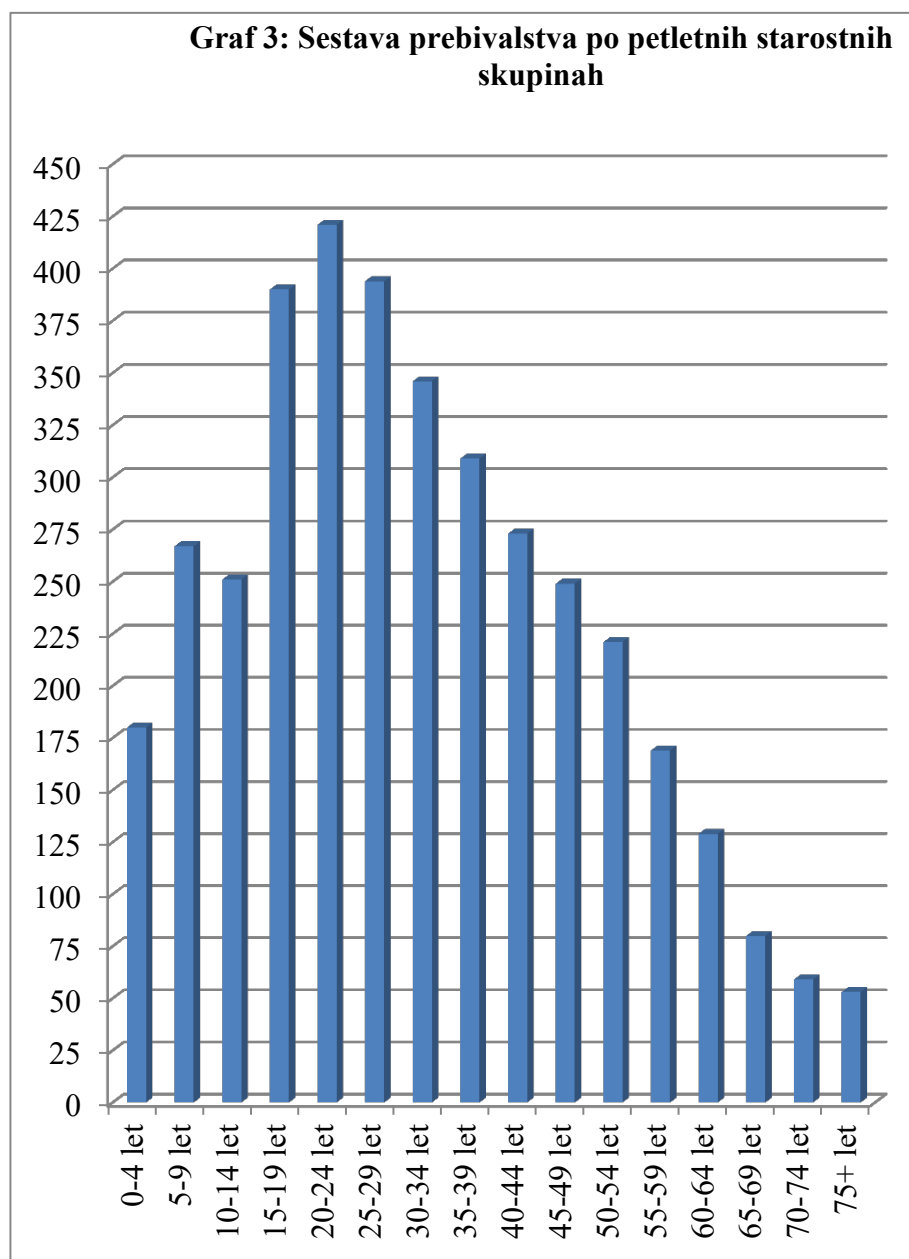

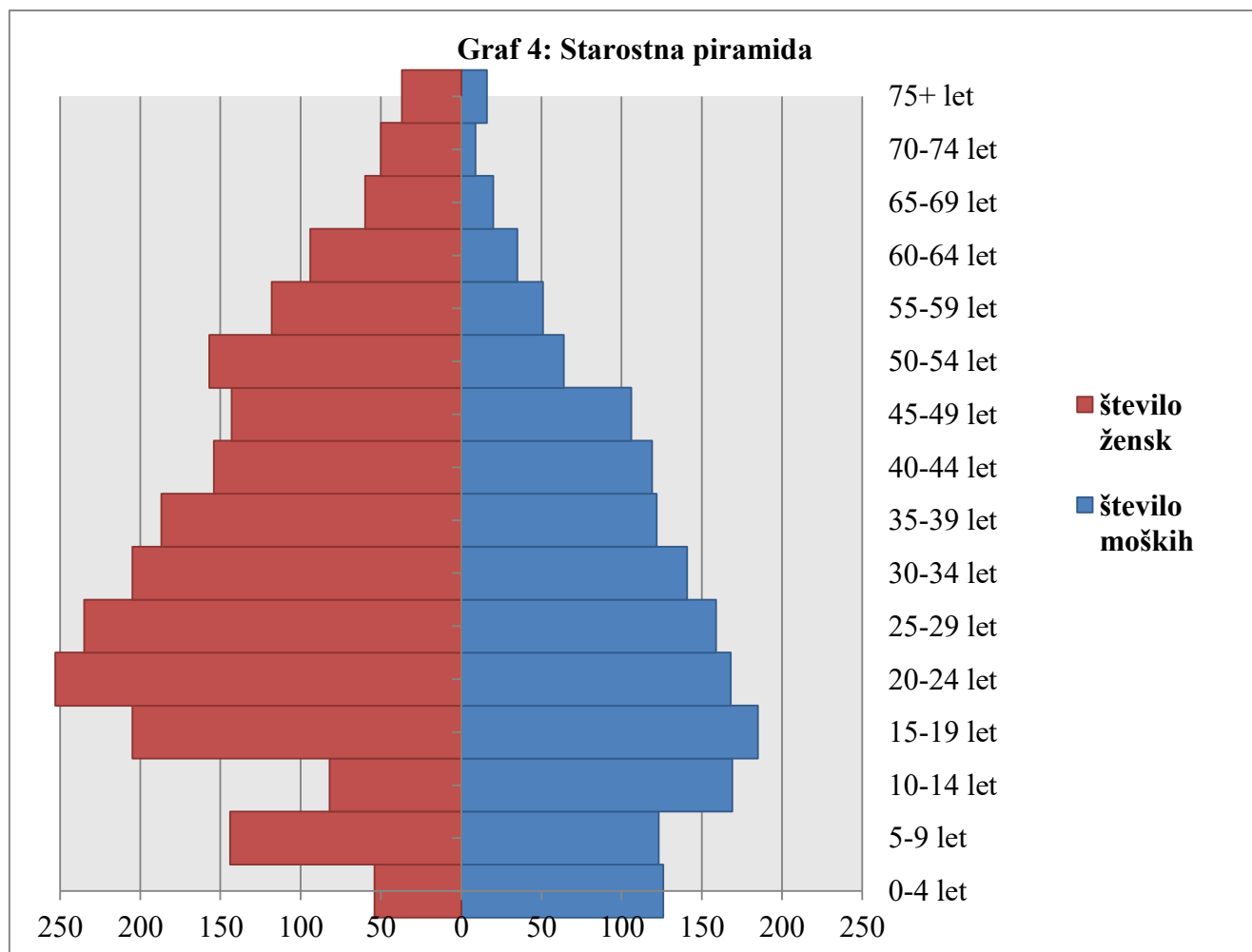
Tabela in graf prikazujeta razporeditev prebivalstva po petletnih starostnih skupinah. Najbolj številčne so skupine mladih med 15 in 30 letom, kar je presenetljivo glede na takratno fazo demografskega prehoda, ko je bilo največ najmlajših. Razlog je verjetno v tem, da so v številnih hišah v popisanih ulicah živeli številni mladi podnajemniki iz drugih krajev, zaposleni oziroma šolajoči se v Ljubljani. Zanimivo je tudi, da je starostna skupina tistih med 5 in 9 letom starosti večja od najmlajše starostne skupine.

4. Starostna piramida

Starostna piramida prebivalstva Ljubljane zajema 3971 prebivalcev. Starostna piramida ima obliko koša. Iz oblike starostne piramide lahko razberemo, da je največ aktivnega

prebivalstva. Kot že povedano, je za zrelo prebivalstvo značilna visoka rodnost, dosti nižja smrtnost in visok naravni prirastek.

5. Zaključek

Ob rezultatih analize lahko ugotovimo, da so v ulicah, katere je obravnavala naša skupina, glede na popis iz leta 1931, rahlo večino predstavljale ženske. Glede na večje starostne skupine je bilo največ tistih med 15 in 65 let, torej potencialno delovno aktivno prebivalstvo, medtem ko je bilo najmanj tistih nad 65 let. Če pa vzamemo podatke iz petletnih starostnih skupin, prevladujejo skupine mladih odraslih med 15 in 35 let, kar je razvidno tudi iz starostne piramide.

ODDELEK ZA ZGODOVINO
FILOZOFSKA FAKULTETA
UNIVERZA V LJUBLJANI

Popis prebivalstva v Ljubljani leta 1931

Kraj rojstva, domovinska pravica, prisotnost

Katarina Jurkošek, Domen Virant

Mentor: doc.dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2016.

KAZALO:

1 . UVOD	13
2. KRAJ ROJSTVA	14
3. DOMOVINSKA PRAVICA	18
4. PRISOTNOST	19
5. SKLEP	20
<i>Graf 1 Deleži popisanih oseb po državah kraja rojstva. ....</i>	<i>15</i>
<i>Graf 2 Delež oseb rojenih v Ljubljani. ....</i>	<i>17</i>
<i>Graf 3 Razporeditev oseb glede na kraj rojstva po statističnih regijah. ....</i>	<i>17</i>
<i>Graf 4 Delež oseb z domovinsko pravico v Ljubljani. ....</i>	<i>19</i>
<i>Graf 5 Prisotnost oseb ob popisu. ....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 1 Delež oseb s krajem rojstva v tujini .....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 2 Države kraja rojstev popisanih oseb. ....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 3 Razporeditev popisanih oseb po statističnih regijah glede na kraj rojstva. ....</i>	<i>16</i>

1. UVOD

V študijskem letu 2015/2016 smo se pri predmetu Sodobna lokalna zgodovina v sodelovanju z Inštitutom za novejšo zgodovino ukvarjali z popisom prebivalstva Ljubljane v letu 1931. Po vnosu popisnih listov, smo se lotili izdelave skupne seminarske naloge. Celotna skupina je vnesla v bazo skupaj 3767 oseb. Najina naloga je bila, da v seminarski nalogi predstaviva podatke in ugotovitve o popisanih osebah s področja kraja rojstva, domovinske pravice ter prisotnosti. Seminarske naloge sva se lotila tako, da sva uredila podatke glede na skupno Excelovo datoteko ter podatke predstavila grafično, tabelarično ter besedno. Glavni in edini vir so nama bili podatki iz skupne Excelove datoteke.

2. KRAJ ROJSTVA

Pri kraju rojstva naju je zanimala predvsem, koliko izmed popisanih oseb je bilo rojenih v Sloveniji in koliko izmed njih je bilo po rojstvu tujcev. Nato sva tujce še dodatno razporedila po državah v katerih so se rodili ter tako pridobila nekaj zanimivih podatkov o takratnem preseljevanju tujcev v Ljubljano. Za obravnavo kraja rojstva sva imela skupaj 3737 oseb/zapisov, od katerih je bilo 2976 oseb rojenih nekje v Sloveniji ter 791 oseb, ki so bile rojene zunaj meja takratne države. Glede na popisane osebe je bilo tako na Slovenskem rojenih 79% vseh oseb.

Tabela 1 Delež oseb s krajem rojstva v tujini

KRAJ ROJSTVA	DELEŽ (%)
Slovenija	79
Tujina	21
SKUPAJ	100

V spodnji tabeli so popisane osebe seštete skupaj po posameznih državah.

Tabela 2 Države kraja rojstev popisanih oseb.

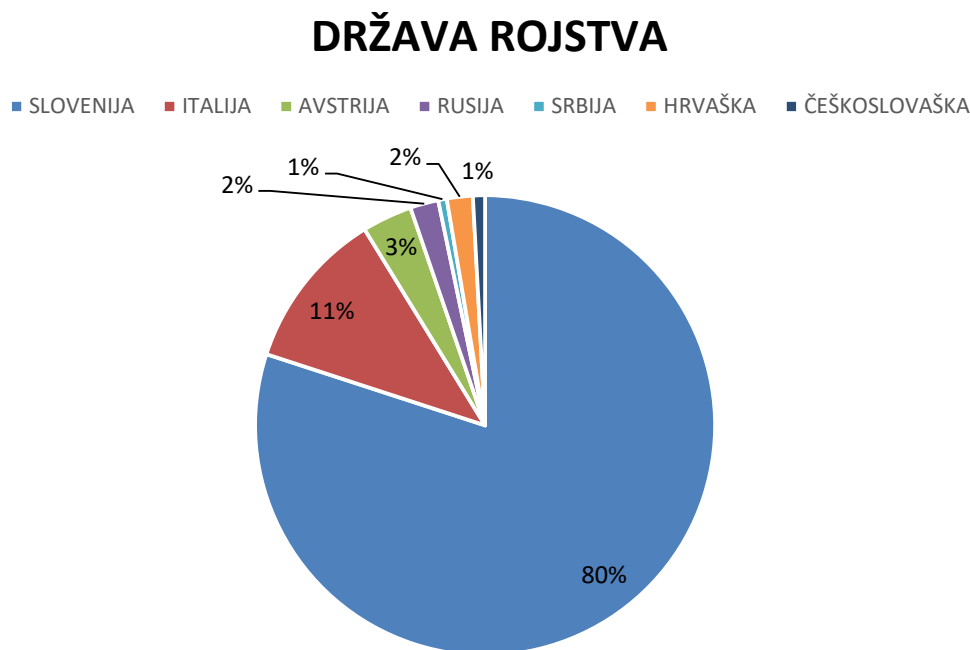
DRŽAVA ROJSTVA	ŠTEVILO OSEB
Slovenija	2976
Amerika	3
Anglija	1
Avstrija	134
Bosna in Hercegovina	10
Črna Gora	3
Čehoslovaška republika	30
Francija	1
Hrvaška	68
Italija	417
Madžarska	13
Makedonija	7

Nemčija	4
Poljska	1
Romunija	2
Rusija	73
Srbija	22
Švica	2

Največ popisanih oseb je prihajalo iz ozemlja takratne Italije. Pri tem ne smemo pozabiti na dejstvo, da je bilo zajeten del današnjega slovenskega ozemlja, v obdobju med obema vojnama pripadalo Italiji in so tako popisane osebe prihajale tudi npr. iz Idrije, Ajdovščine, Gorice, Solkana ipd. Naša skupna zgodovina z Avstrijo se kaže tudi pri popisu, saj 134 oseb za svoj rojstni kraj navedlo Avstrijo ali kraj v Avstriji. Med tujci nekoliko izstopata še Rusija ter Hrvaška.

Za lažjo predstavo sva pripravila tudi tortni diagram, ki prikazuje deleže popisanih oseb glede na kraj rojstva.

Graf 1 Deleži popisanih oseb po državah kraja rojstva.

Kot zanimivost, ki sva jo opazila pri urejanju podatkov, lahko omeniva zapis Češkoslovaške, saj se pojavlja kar v petih oblikah. Poleg omenjenega še Čehoslovaška, Češko slovaška republika ter Č.S.R.

Na Slovenskem je bilo rojenih 2976 oseb, ki sva jih razporedila glede na to v kateri statistični regiji so bili rojeni.

Tabela 3 Razporeditev popisanih oseb po statističnih regijah glede na kraj rojstva.

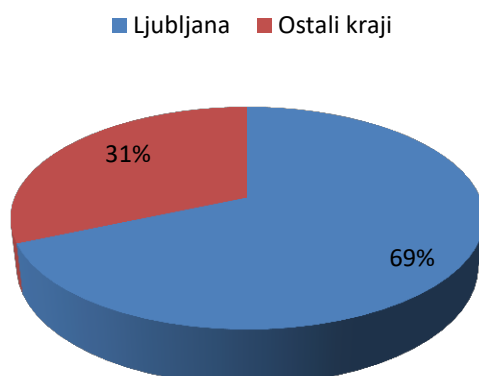
STATISTIČNA REGIJA SLOVENIJE	ŠTEVILO OSEB
Goriška statistična regija	7
Gorenjska statistična regija	299
Obalno – kraška statistična regija	0
Notranjsko – kraška statistična regija	5
Osrednja statistična regija	1937
Jugovzhodna statistična regija	272
Zasavska statistična regija	45
Spodnjeposavska statistična regija	142
Savinjska statistična regija	145
Koroška statistična regija	24
Podravska statistična regija	62
Pomurska statistična regija	37
SKUPAJ	2976

Podatke vseh, ki so se rodili v Sloveniji sva uredila tako, da sva jih razvrstila po statističnih regijah (sedanja ureditev), saj le tako lahko dobimo nek reprezentativni vzorec, koliko oseb je bilo rojenih v Ljubljani ter koliko se jih je v Ljubljano preselilo. Ob tem pa je prav tako pomemben podatek, iz katerih pokrajin se je preseljevalo največ prebivalstva. Največ oseb je bilo rojenih v Osrednji statistični regiji, v kateri leži tudi Ljubljana. Od 1937 oseb rojenih v tej regiji jih je bilo kar 1327 rojenih v Ljubljani. Prevlado oseb, ki so bile rojeni v Ljubljani prikazuje tudi spodnji grafikon.

Graf 2 Delež oseb rojenih v Ljubljani.

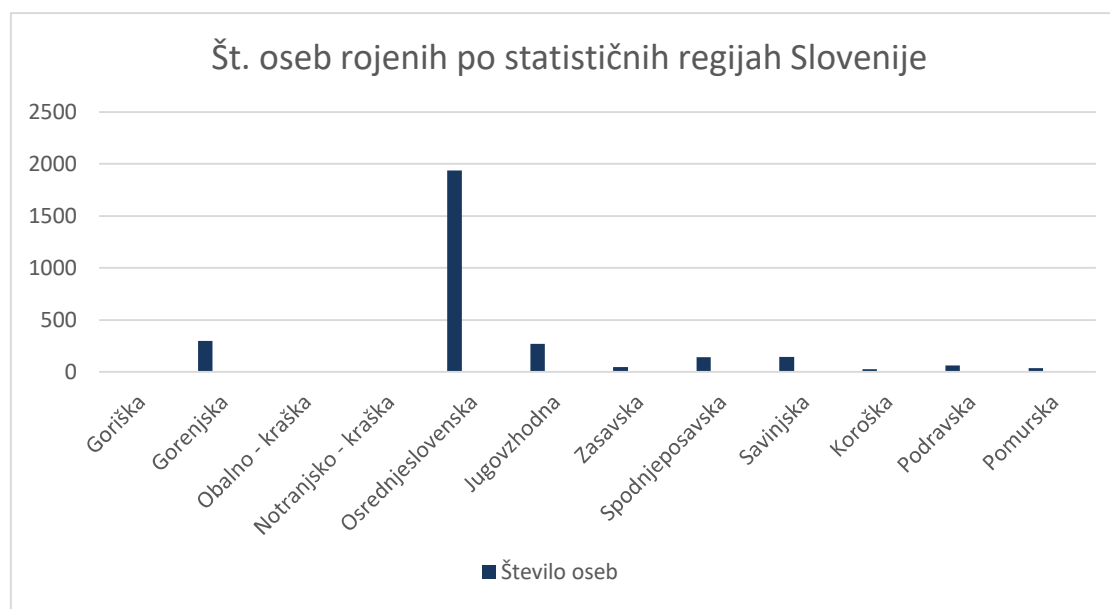
Kraj rojstva v Osrednji statistični regiji

Največ oseb se je v Ljubljano preselilo iz Gorenjske regije ter iz Novega mesta, Bele Krajine ter Suhe Krajine. Najmanj oseb se je v Ljubljano preselilo iz regij zahodne Slovenije (Goriška, Obalno-kraška ter Notranjsko-kraška), saj so bile pod ozemljem takratne Italije, prav tako je podeželsko prebivalstvo teh pokrajin bolj ko v Ljubljano emigriral v Trst.

Spodnji stolpčni grafikon, nam prikazuje razmerje med popisani osebami ter regijami, glede na kraj rojstva.

Graf 3 Razporeditev oseb glede na kraj rojstva po statističnih regijah.

Za vsako statistično regijo sva poiskala tudi kraj iz katerega se je v Ljubljano preselilo največ oseb. V večini regijah se najpogosteje pojavljajo kraji, ki še danes veljajo za prestolnice

posameznih statističnih regij. Zanimiva se nama je zdela zgolj Notranjsko-kraška regija v kateri bi pričakovali Postojno ali mogoče Ilirsko Bistrico, pa je največ oseb prihajalo iz Blok.

STATISTIČNA REGIJA SLOVENIJE	KRAJ
Goriška statistična regija	različni kraji
Gorenjska statistična regija	Kranj
Obalno – kraška statistična regija	-
Notranjsko – kraška statistična regija	Bloke
Osrednja statistična regija	Ljubljana
Jugovzhodna statistična regija	Novo mesto
Zasavska statistična regija	Trbovlje, Laško
Spodnjeposavska statistična regija	Radeče, Krško
Savinjska statistična regija	Celje
Koroška statistična regija	Šoštanj
Podravska statistična regija	Maribor
Pomurska statistična regija	Ljutomer

3. DOMOVINSKA PRAVICA

Pri analiziranju podatkov o domovinski pravici, sva imela na voljo 3758 zapisov. Pri domovinski pravici naju je zanimalo koliko oseb je imelo domovinsko pravico na Slovenskem ter koliko izmed njih je imelo domovinsko pravico prav v Ljubljani.

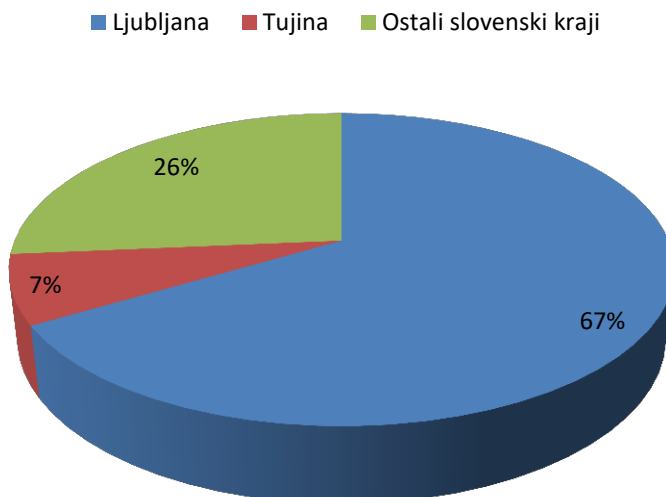
Od vseh popisanih oseb je imelo domovinsko pravico na Slovenskem 3490 oseb, kar je približno 500 oseb več, ko je je bilo rojenih v Slovenskih deželah. Med vsemi popisanimi osebami je imelo 268 oseb domovinsko pravico v tujini. Ta podatek nam pove, da so se osebe, ki so bile sicer rojene na tujem preselile v Ljubljano in si v Ljubljani pridobile tudi domovinsko pravico. Od vseh oseb z domovinsko pravico na Slovenskem je bilo 2498 oseb, ki so imele domovinsko pravico v Ljubljani.

Iz grafikona je lepo razvidno, da je imelo od vseh popisanih oseb kar 67 % domovinsko pravico v Ljubljani. Zgolj dobra četrtina je imelo domovinsko pravico v Ljubljani. Pri osebah, ki so bile ob popisu prisotne v Ljubljani pa so imele domovinsko pravico drugje prednjačijo

predvsem služkinje/sobarice. Sledijo pa jim razni podnajemniki ter dijaki, vajenci in študenti. Te osebe praviloma niso bile v ožjem sorodstvu z poglavarjem družine.

Graf 4 Delež oseb z domovinsko pravico v Ljubljani.

Domovinska pravica

Naredila sva pa tudi primerjavo med tem koliko oseb je ob popisu navedlo za svoj rojstni kraj, kraj izvem Ljubljane, domovinsko pravico pa so imeli v Ljubljani. V Ljubljani je bilo rojenih 1327 oseb, domovinsko pravico pa je imelo ob popisu 2498 oseb. Domovinsko pravico je v imelo tako v Ljubljani 88% ljudi več.

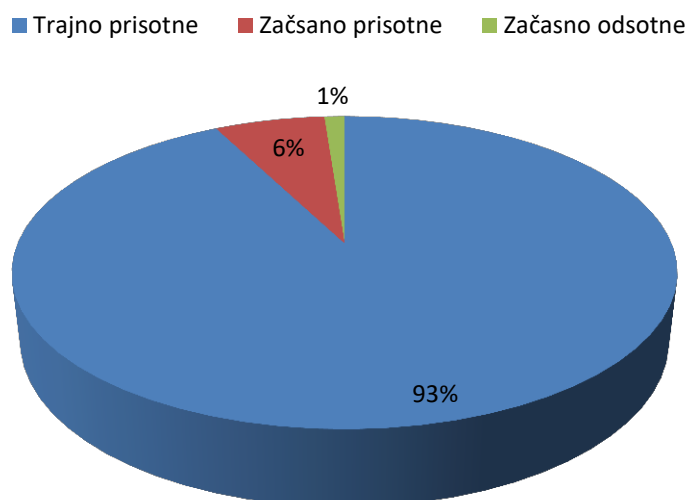
Analizirala sva tudi osebe, ki so za rojstni kraj navedli tujino, ob popisu pa so imeli domovinsko pravico v Ljubljani. Takih oseb je bilo 392.

4. PRISOTNOST

Pri prisotnosti naju je zanimalo predvsem koliko izmed popisanih je bilo trajno prisotnih, koliko začasno prisotnih ter koliko izmed njih je bilo začasno odsotnih. Za analizo sva imela na voljo 3466 zapisov. Od vseh popisanih oseb so bile trajno prisotne kar 3203 osebe. Začasno je bilo prisotnih 222 oseb, začasno pa je bilo odsotnih 41 oseb. Med vsemi popisanimi osebami je tako bilo 93 % vseh trajno prisotnih, 6% začasno prisotnih ter zgolj 1 % začasno odsotnih.

Graf 5 Prisotnost oseb ob popisu.

Prisotnost oseb

Malo sva analizirala poklice začasno prisotnih ter odsotnih oseb. Med začasno odsotnimi osebami prevladujejo služkinje, kuharice, uradniki ter trgovci. Med začasno odsotnimi osebami je tudi kar nekaj dijakov in študentov. Začasno prisotne osebe so v veliki meri razni družinski člani, ki so na obisku pri nekom, ki živi v Ljubljani. Kot poklic se pri začasno prisotnih osebah najpogosteje pojavljajo služkinja, kuharica, gospodinja, uradnik ter trgovec. Prav tako pa je veliko študentov ter dijakov. Med začasno prisotnimi osebami je veliko izmed njih podnajemnikov.

5. SKLEP

Ob popisu prebivalstva v Ljubljani leta 1931 je bila večina prebivalcev rojenih na Slovenskem, kljub temu pa ni zanemarljiv podatek o številu rojenih v takratni Italiji ter Avstriji. Največ popisanih oseb je bilo rojenih v Ljubljani, med tistimi ki pa so se v Ljubljano preselili iz drugih regij pa prevladujejo večja mesta. Zanimiva je zgolj današnja Notranjsko-kraška regije iz katere je bilo največ popisanih oseb iz Blok in ne iz Postojne ali Logatca. Zgolj 7% popisanih oseb je imelo domovinsko pravico ob popisu v tujini. Kar 67% oseb pa je imelo domovinsko pravico v Ljubljani. Pri domovinski pravici sva preverila tudi podatek o tem koliko oseb je bilo rojenih v tujini pa so imeli domovinsko pravico v Ljubljani. Teh je bilo 392. V zadnjem delu sva analizirala še prisotnost popisanih oseb. Med vsemi osebami je bilo 93% oseb, ki so bile v Ljubljani trajno prisotne, od ostalih 7% pa jih je bil še en odstotek začasno odsotnih. Ostalih 6% oseb pa so bile začasno prisotne. Pri prisotnosti sva analizirala

še poklice, ki se najpogosteje pojavljajo pri začasno prisotnih ter odsotnih osebah in ugotovila, da je največ začasno prisotnih oseb služkinj, kuharic, trgovce, uradnikov ter študentov in dijakov. Večina začasno prisotnih oseb je bilo podnajemnikov.

Oddelek za zgodovino

Filozofska fakulteta

Univerza v Ljubljani

**Analiza stanovske, verske, narodnostne in jezikovne sestave
prebivalstva izbranih ulic v Ljubljani v popisu iz leta 1931**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtorici: Maša Slatnar
Brigita Šepec

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2016

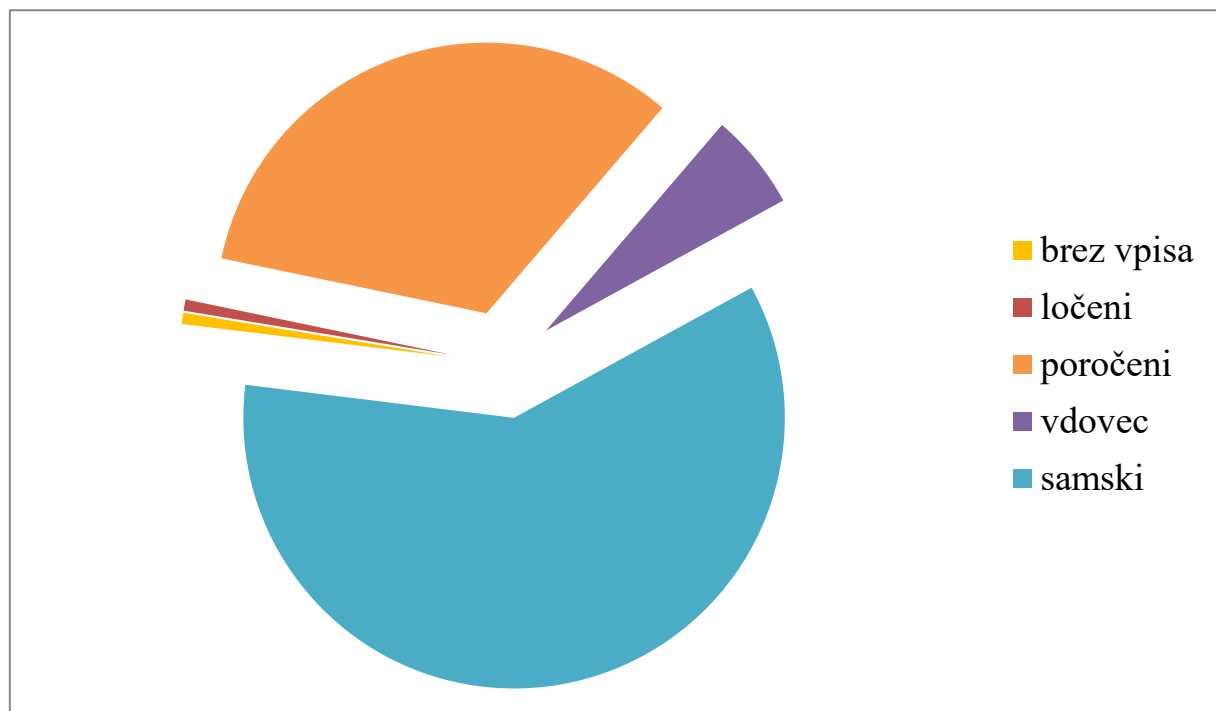
UVOD

Iz popisa leta 1931 v Ljubljani sva analizirali stan, versko narodnostno in jezikovno sestavo prebivalstva. Analiza je upoštevala osebe iz naslednjih ulic ali delov ulic: Marijin trg, Mariborska ulica, Murnikova ulica, Orlova ulica, Pod gozdom, Trdinova ulica, Vrazov trg, Trnovski pristan, Topniška ulica, Prekmurska cesta, Pred škofijo, Poljanski nasip, Novi trg, Linhartova ulica, Medvedova cesta, Vidovdanska cesta, Podlimbarskega ulica, Postojnska ulica, Rimska cesta, Resljeva ulica, Prisojna ulica, Ravniharjeva ulica, Švabičeva ulica. Baza oseb v Excelovi datoteki je štela 3791 oseb in pri analizi sva upoštevali vse osebe, tudi tiste brez zapisa pri nekaterih kategorijah, ker je pri večini takšnih oseb manjkala le ena kategorija. Najprej sva analizirali stan, nato versko sestavo povsem osnovno, nato pa še v povezavi z narodnostjo in maternim jezikom. Na koncu pa je posebej sledila še analiza narodnostne in jezikovne sestave.

STANOVSKA SESTAVA

Pri stanovski sestavi prevladujejo samski. Ti predstavljajo skoraj 60%, ali s številko 2271 analiziranih. Spolno prevladujejo ženske, vendar je razlika minimalna, vsega skupaj 85 oseb. Sledijo poročeni. Te predstavljajo 33% popisanih. Sledijo ljudje, ki so se izjasnili za vdovce. Teh je 218, kaj predstavlja 6 %, med njimi pa pričakovano prevladujejo ženske, ki so tudi v tistem času imele daljšo življenjsko dobo. Moških je bilo vdovcev samo 44, kar predstavlja samo petino vseh vdovcev. Sledijo ločeni, ki jih je samo 25. Od tega so vsi razen treh rimokatoliki. Ostali trije so predstavniki pravoslavne vere. Pri tem pa moramo upoštevati, da je samo eden popisani se izjasnil kot razdružen, se pravi, da je tudi zakonsko ter upravno ločen. Sledijo popisani, ki so brez vpisa. Te predstavljajo enak delež kakor ločeni, to je 0,6%.

Graf 6: Stanovska sestava

Avtorica: Brigita Šepec, 2016.

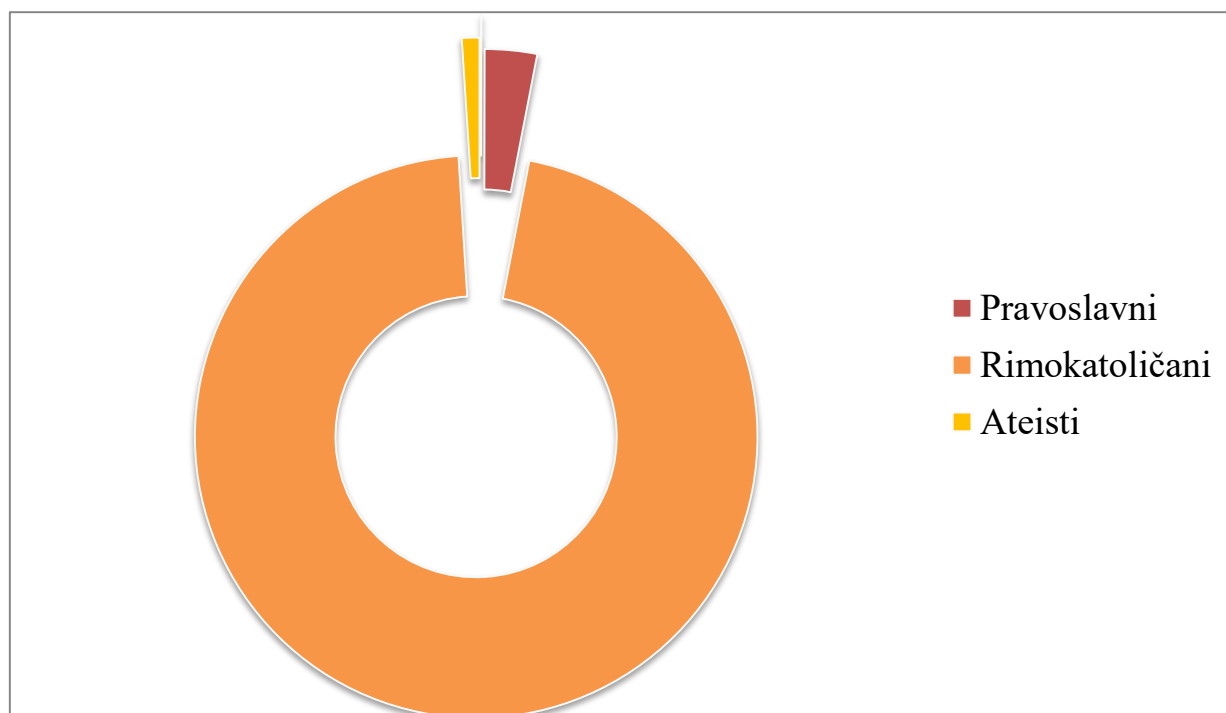
VERSKA SESTAVA

Od obravnavanih 3791 oseb je bila prevladujoča rimskokatoliška veroizpoved, saj je kar 3612 oseb pripadalo tej veroizpovedi. Ta delež predstavlja kar 95,3 % vseh analiziranih prebivalcev. V to skupino bi lahko šteli tudi ljudi, ki so se izjasnili za katolike. Velika verjetnost obstaja, da so rimokatoliki, saj je pri popisu naveden tudi njihov materni jezik, ki je slovenščina. Tako rimskokatoliška veroizpoved šteje 3619 pripadnikov, kar predstavlja 95,5

% analiziranih ljudi. Druga najštevilčnejša skupina so pravoslavci. Predstavljajo 119 ljudi in s tem 3 % analiziranih ljudi. 11 oseb je bilo evangeličanske veroizpovedi, od tega jih je 8 živel na Novem trgu, šlo je za dve družini. Tri osebe so se izjasnile za muslimane, vendar si bili vsi trije anketirani začasno prisotni pri popisu. 5 oseb je bilo brezvercev, brez vpisa pa je bilo 34 oseb, kar skupaj predstavlja 1 % anketiranih. V tortnem diagramu ni zaslediti Muslimanov, ker njihov delež predstavlja manj kot 1 % popisane prebivalstva.

Graf 7: Verska sestava

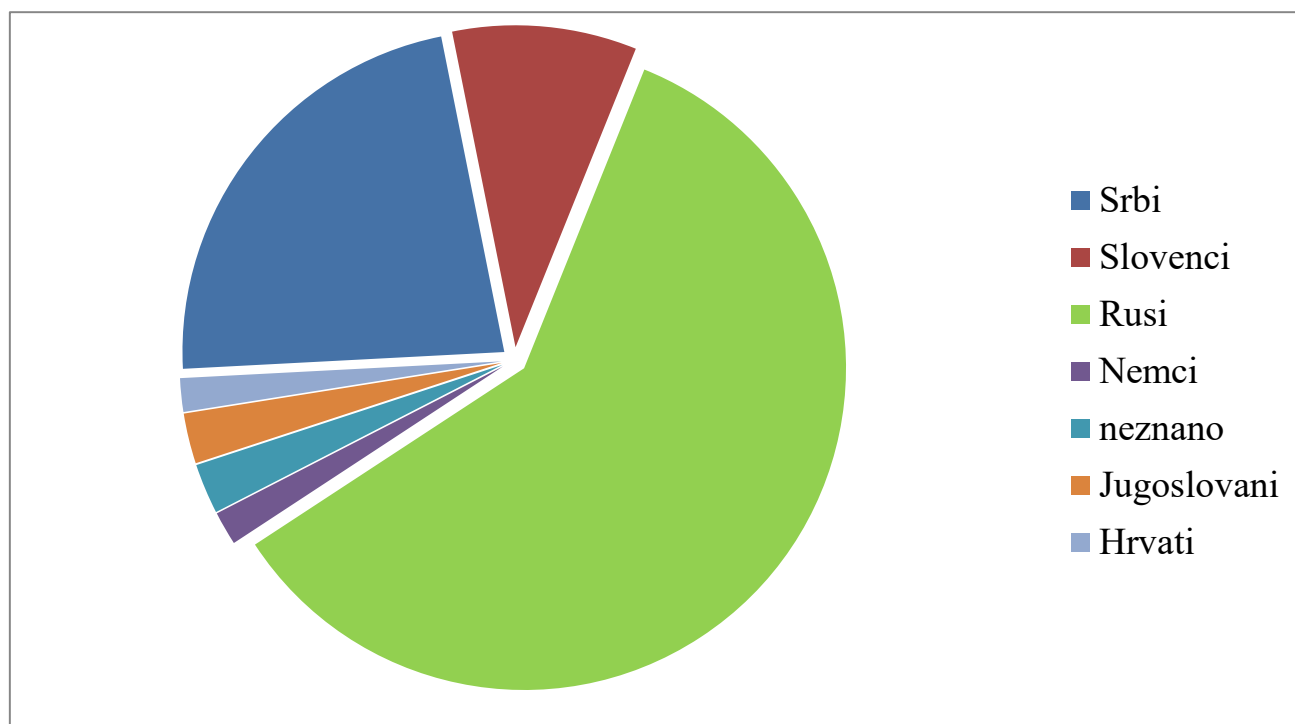
Avtorica: Brigita Šepec, 2016.

PRIMERJAVA VERSKE SESTAVE Z NARODNOSTNO SESTAVO

Pri primerjavi verske sestave z narodnostno moramo opozoriti, da se največkrat pojavlja Jugoslovanska narodnost. Razlog za tako prevlado lahko iščemo v sami politiki Jugoslavije, ki je združila Slovence, Hrvate in Srbe v enoten narod-Jugoslovane. Predstavnike Jugoslovane tako najdemo v vseh verstvih. Pri evangeličanih se je 9 popisanih izjasnilo za Jugoslovane. Ostala dva sta Nemeč in neopredeljeni. Pri katoličanih imamo 5 Jugoslovancev, ki govorijo slovenski jezik, tako da gre najverjetneje za rimokatolike, dva pa sta neznanca. Popisani muslimani so se opredelili kot Jugoslovani, če pogledamo jezikovno opredelitev pa imajo za materni jezik srbski, slovenski ter jugoslovanski. Pri pravoslavni sestavi je največ Rusov, teh je 71, sledijo Srbi, ki jih je 27. Ostali so Slovenci, Jugoslovani, Hrvata ter Nemca, ki skupaj

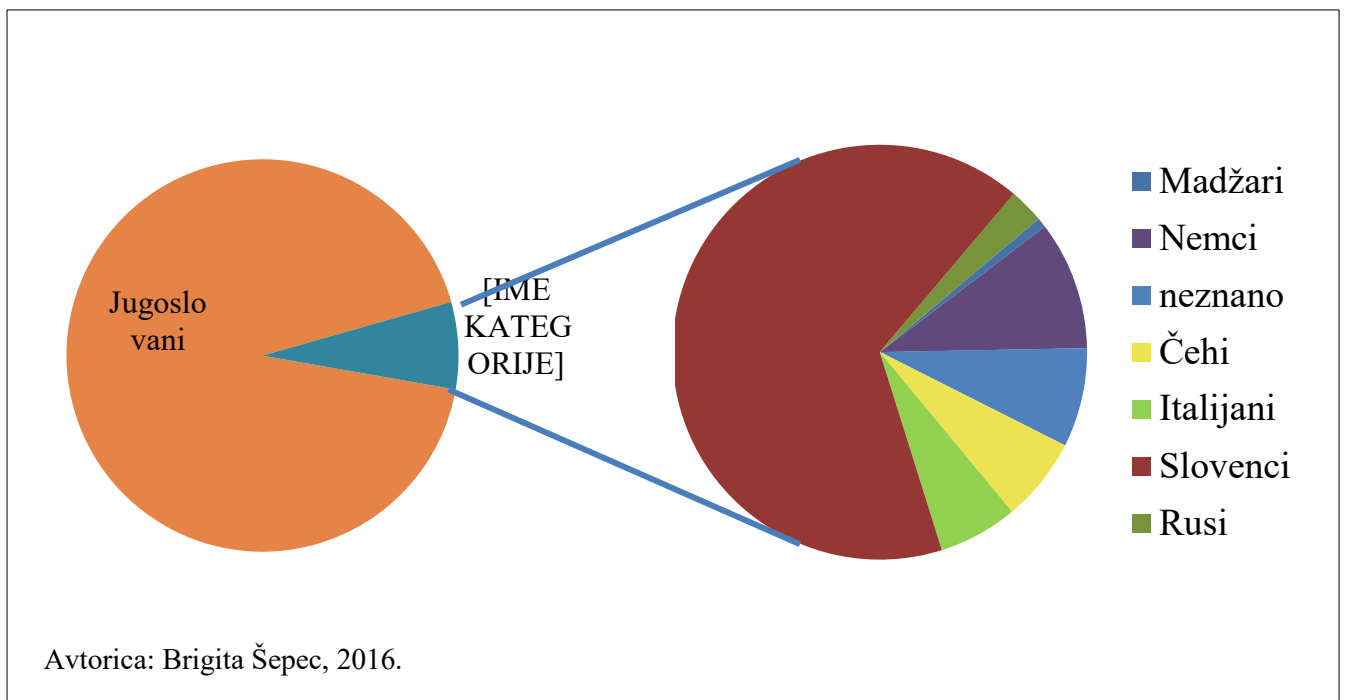
predstavljajo 21 popisanih. Pri rimokatoliških popisanih prevladujejo Jugoslovani. Teh je kar 3353. Če temu prištejejo še Slovence, ki so takrat spadali pod Jugoslavijo, je odstotek ljudi, ki so po narodnosti Jugoslovani ter rimokatoliki 97,6 %. Ostali narodi tako predstavljajo 2,5 % rimokatolikov. Sem spadajo Madžari, Nemci, Čehi, Italijani, Rusi ter narodno neopredeljeni. V tornem diagramu sta prikazani narodni sestavi dveh najbolj razširjenih ver: rimskokatoliške ter pravoslavne.

Graf 8: Narodnostna sestava pravoslavcev

Avtorica: Brigita Šepec, 2016.

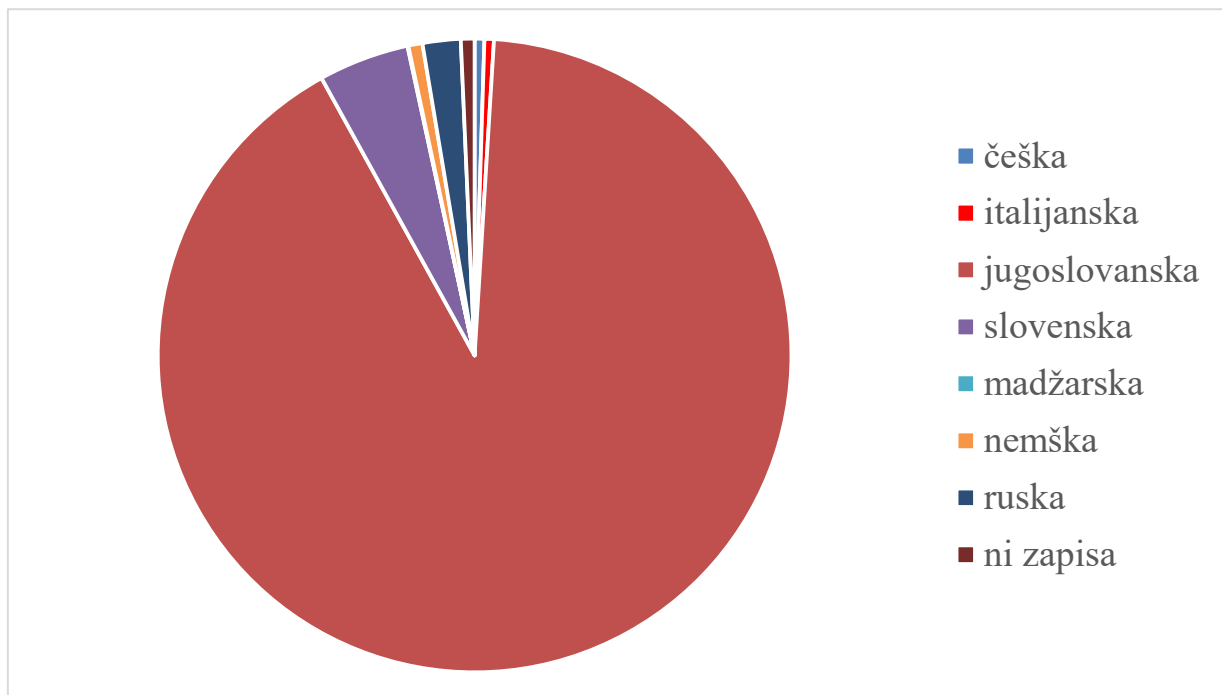
Graf 4: Narodnostna sestava rimokatolikov

NARODNOSTNA SESTAVA

Narodnostno sestavo bomo opisali še posebej, kot je navedena v popisu. Jasno je, da je v času Kraljevine Jugoslavije, ko je bil ta popis izvedel, bilo znotraj države več narodov, a večina se jih je v tem popisu označila kot Jugoslovane. Teh je bilo kar 3450 oziroma dobrih 91 odstotkov. Jasno je, da znotraj te skupine prevladujejo Slovenci, ampak iz takšnih in drugačnih razlogov, so se izjasnili kot Jugoslovani. Posebej kot Slovenci se jih je opredelilo 175 ljudi, kar je 5 odstotkov. Manjši deleži, po en odstotek, je bilo Rusov in Nemcev. Za 26 ljudi ni bilo zapisa, kar znaša prav tako en odstotek. Manj kot odstotek ljudi pa se jih je opredelilo za Italijane (18 ljudi), Čehi (19 ljudi) ter Madžare (2 osebi).

Graf 5: Narodnostna sestava prebivalstva izbranih ulic v Ljubljani po popisu leta 1931

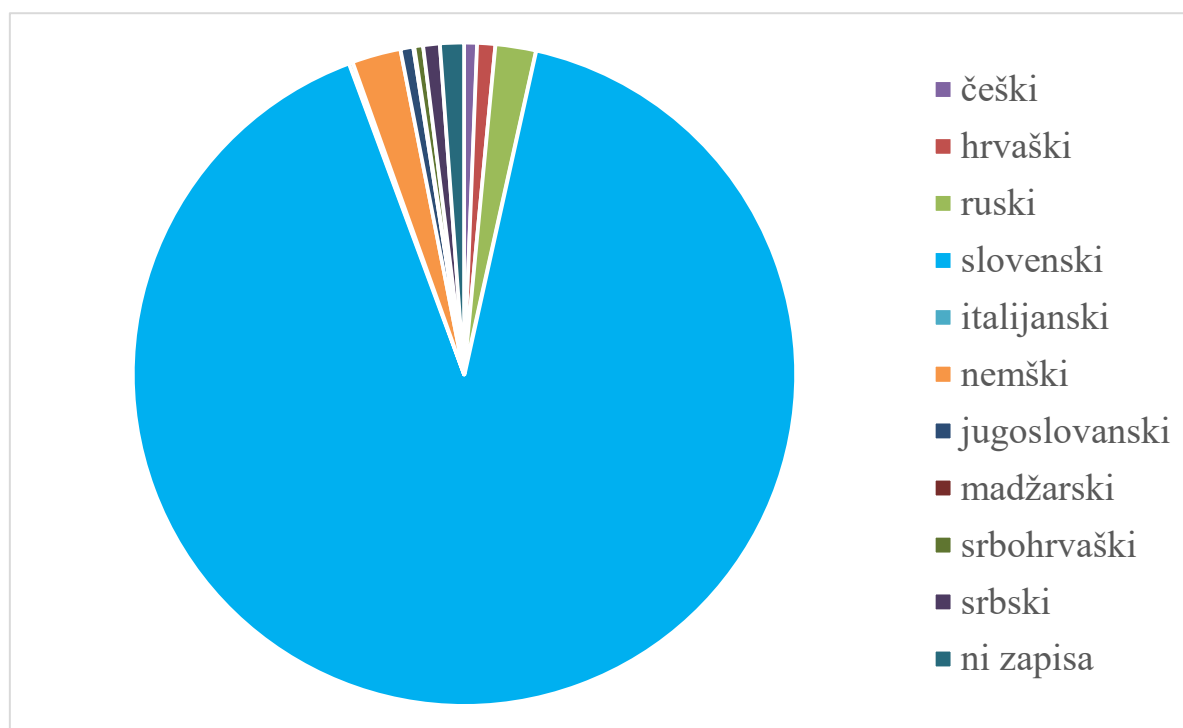

Avtorica: Maša Slatnar, 2016.

JEZIKOVNA SESTAVA

Glede na materni jezik bi lahko sklepali tudi o narodnosti pri tistih, ki so se v popisu izjasnili kot Jugoslovani, a v vseh primerih tudi to ni mogoče. Je pa šele iz materinščine razvidno, da gre za popis v Ljubljani, ker prevladuje slovenščina kot materni jezik. Kar 91 % ali 3445 ljudi je označilo slovenščino kot materni jezik. Nato sledijo manj pogosti jeziki: nemščina (90 ljudi ali 2%), ruščina (75 ljudi ali manj kot 2%). Ostali jeziki (hrvaški, srbski, italijanski, madžarski, češki, srbohrvaški) so prisotni z manj kot odstotkom. Za 44 ljudi ni bilo zapisa, kar predstavlja odstotek vseh ljudi.

Graf 6: Jezikovna sestava prebivalstva izbranih ulic v Ljubljani iz popisa leta 1931

Avtorica: Maša Slatnar, 2016

PRIMERJAVA NARODNOSTNE SESTAVE Z MATERNIM JEZIKOM

Za Jugoslovane se je opredelilo 3450 ljudi, za Slovence pa 175 ljudi. Med temi, ki so se opredelili za Jugoslovane, pa je kar 3260 ljudi za materni jezik izbralo slovenščino. Med Jugoslovani je 59 ljudi izbralo nemščino, 32 ljudi hrvaščino, 23 ljudi jugoslovanščino, 16 ljudi srbohrvaščino, 8 ljudi češčino, 30 pa srbski jezik kot materni jezik. Štirje so izbrali italijanščino, dva med Jugoslovani sta izbrala ruščino.

Večina, ki so se narodno opredelili za Čeha, je za materni jezik izbrala tudi češčino. Zanimivo pa je, da večina Italijanov, ki so se opredelili kot narodnostno, je za materni jezik izbralo slovenščino (petnajst od osemnajstih). Med Nemci so vsi izbrali za materni jezik nemščino, razen enega, ki je izbral češčino. Podobno je bilo pri Rusih. Vsi razen treh so izbrali za materni jezik ruščino, razen trije, ki so izbrali slovenščino. Med Slovenci pa si je 166 ljudi izbralo slovenščino za materni jezik. Dva sta si izbrala ruščino, za 7 ljudi pa ni bilo zapisa.

SKLEP

Najprej sva se posvetili stanovski sestavi analiziranega popisane prebivalstva. Kot predvideno je prevladovalo samsko prebivalstvo, med njimi pa prevladujejo ženske. Sledi poročeno prebivalstvo, potem pa ovdovelo prebivalstvo. Pri tem zaradi daljše življenjske dobe prevladujejo ženske. Najmanj je ločenega prebivalstva, ki predstavlja manj kot 1 % vsega analiziranega popisane prebivalstva. Pri verski sestavi prevladujejo, kot še danes rimo katoliki. Teh je več kot 95 %. Najmanj je muslimanov, ki predstavljajo manj kot 1 % vsega prebivalstva. Pri primerjavi verske sestave z narodnostno sestavo je najbolj zanimiv podatek, da se veliko ljudi opredeli za Jugoslovane. Razlog moramo seveda iskati v takratnem mišljenju prebivalstva. Jugoslavija je bila en narod, ki so ga sestavljala tri plemena. Pri rimo katolikih torej Jugoslovani predstavljajo 93 %. Pri narodnostni sestavi pravoslavcev kar velik odstotek predstavljajo Rusi. Teh je kar 2/3. Na splošno se je največ ljudi opredelilo za Jugoslovane. Med temi pa je bilo največ ljudi, ki so za materni jezik izbrali slovenščino.

Vse tri obravnavane sestave sva ponazorili z tortnimi grafi, ki jasno in slikovito ponazarjajo razmerja med jezikovnimi, verskimi in narodnostnimi sestavami prebivalstva izbranih ulic v Ljubljani v popisu leta 1931.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

POKLICNA STRUKTURA VSEH POPISANIH OSEB

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Študentka: Sabina Slankovič

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, avgust 2016

Kazalo vsebine

1. UVOD	3
2. NAJPOGOSTEJE NAVEDENI POKLICI PO SPOLIH	4
3. POKLICNA STRUKTURA PREBIVALSTVA	5
3.1 ZAPOSLENA MOŠKA POPULACIJA	7
3.2 ZAPOSLENA ŽENSKA POPULACIJA.....	9
4. PRIMERJAVA MED IZOBRAŽENO ŽENSKO IN MOŠKO POPULACIJO	10
5. POPISANI PREBIVALCI V TEKU ŠOLANJA	11
6. ZAKLJUČEK	13

KAZALO TABEL IN GRAFOV

Tabela 1.....	4
Tabela 2.....	5
Tabela 3.....	6-7
Tabela 4.....	7
Tabela 5.....	8
Tabela 6.....	9
Tabela 7.....	11
Graf 1.....	5
Graf 2.....	6
Graf 3.....	7
Graf 4	8
Graf 5.....	9
Graf 6.....	10
Graf 7.....	11
Graf 8	12

1. UVOD

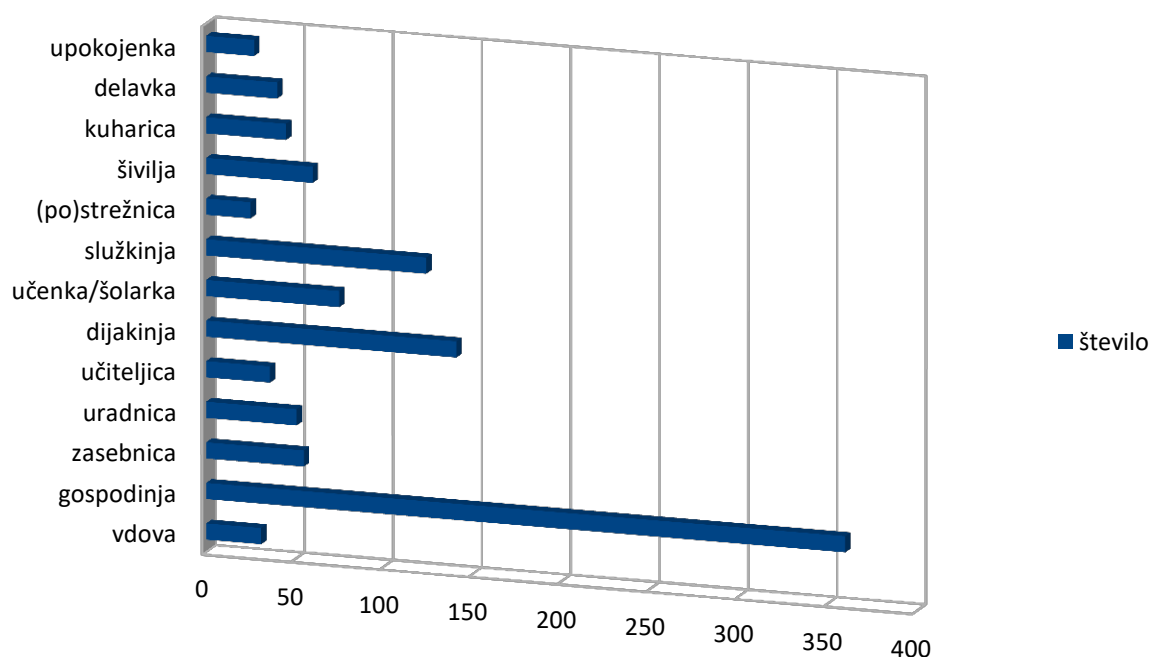
Pri analizi popisa prebivalstva ljubljanskih ulic iz leta 1931 sem se osredotočila na poklice in s tem analizirala poklicno strukturo vseh popisanih oseb. Najprej sem izpostavila najpogostejše poklice po spolih, nato pa sem se lotila podrobnejše analize, in sicer sem želela ugotoviti, koliko ljudi je bilo akademsko izobraženih in koliko jih je opravljalo delavske poklice. Pri tem velja izpostaviti še dejstvo, da so pod poklic popisovalci velikokrat pisali sorodstvene vezi ali stan – tako je, predvsem pri ženskah, velikokrat pod poklic navedeno, da je žena, hči ali pa vdova. Ugotovila sem še, da je bilo veliko moške populacije tako ali drugače zaposleno pri državnih železnicah in to sem tudi predstavila s posebnim grafom. Pa poglejmo rezultate analize poklicev.

2. NAJPOGOSTEJE NAVEDENI POKLICI PO SPOLIH

Za začetek bomo pogledali grafa, ki prikazujeta najpogostejše poklice po spolih in se nato lotili podrobnejše analize. Pri ženskih poklicih sem upoštevala tiste, ki so bili zapisani najmanj 25-krat in jih glede na pogostost po vrsti predstavila najprej v tabeli, nato pa še z grafikonom. Kot lahko vidimo, pri ženskah krepko prednjači poklic gospodinje, ki ji sledita poklica služkinje in šivilje. Poleg tega je veliko tudi število dijakinj in učenk.

Ženski poklic	Število
gospodinja	360
dijakinja	141
služkinja	124
učenka/šolarica	75
šivilja	60
zasebnica	55
uradnica	51
kuharica	45
delavka	40
učiteljica	36
vdova	31
upokojenka	27
(po)strežnica	25

Tabela 1: ženski poklici na splošno

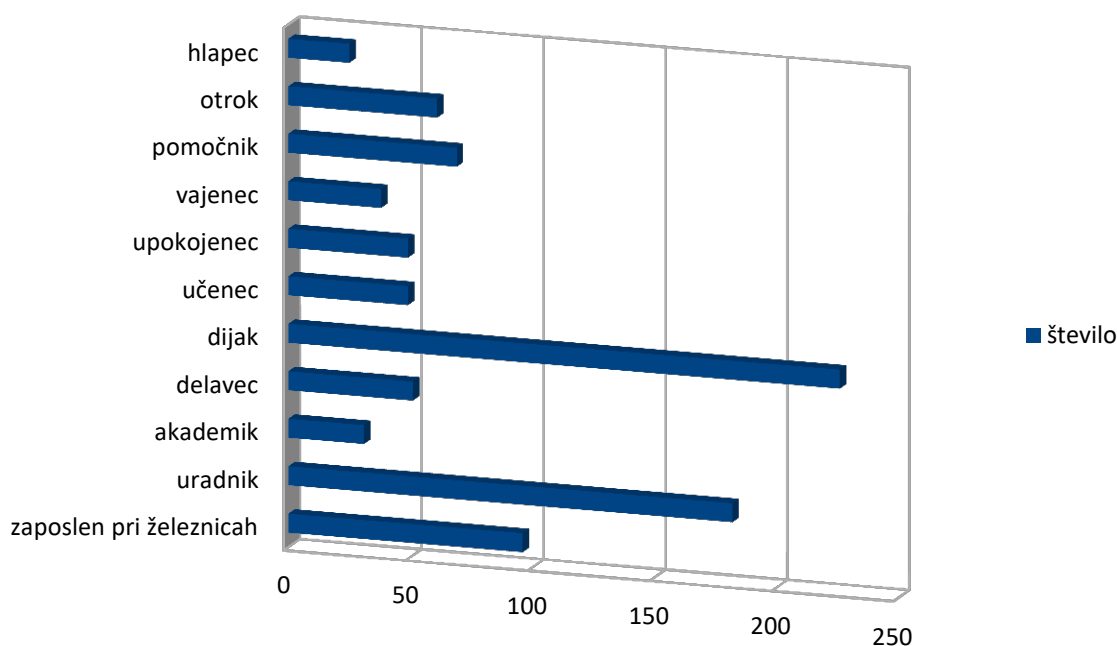

Graf 1: ženski poklici na splošno

Pri moških je največje število tistih, ki se izobražujejo – to je dijakov, sledijo jim uradniki (od poštnih, železniških do bančnih) in zaposleni pri železnicah. Precejšnje je tudi število vajencev in pomočnikov v različnih poklicih – pri urarjih, čevljarjih, kleparjih, pasarjih, tapetnikih, mehanikih, mesarjih in trgovcih. Med moškimi poklici najdemo tudi profesorje in zdravnike, ter študente medicine, ki pa jih je številčno malo (manj kot 10), zato jih tukaj nisem vključila.

Moški poklic	Število
dijak	226
uradnik	182
zaposlen pri železnicah	96
pomočnik	69
otrok	61
delavec	51
učenec	49
upokojenec	49
vajenec	38
akademik	31
hlapec	25

Tabela 2: moški poklici na splošno

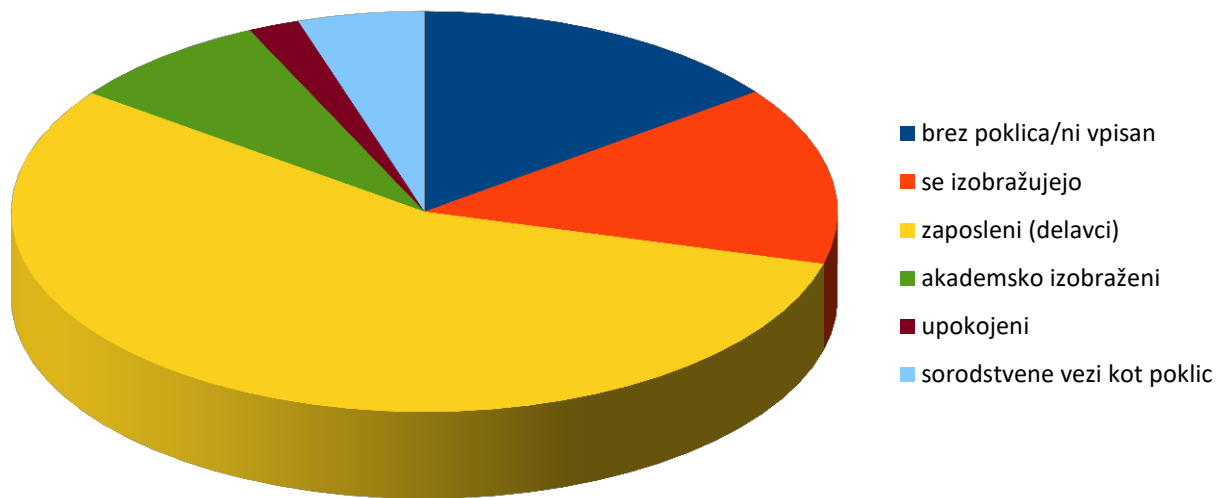
Graf 2: moški poklici na splošno

3. POKLICNA STRUKTURA PREBIVALSTVA

Od skupno 3792 ljudi, kolikor smo jih vzeli v analizo, je največje število (2119) tistih, ki so zaposleni kot delavci – bodisi doma, v lastni gostilni, mlekarni ali oddajanju sob, bodisi v tovarnah (prednjači tobačna) in pri raznih mojstrih (mehanikih, mizarjih, pekih, trgovcih) v gospodinjstvih, pri železnicah, pri mestni občini itd. Sledijo prebivalci, ki nimajo poklica, so brezposelni, ali pa so še mladoletni in so zato vzdrževani od drugih družinskih članov. Na tretjem mestu so prebivalci, ki se šolajo, torej učenci, dijaki, študenti in vajenci. Nekoliko manjše je število izobraženih, mednje pa sem štela zdravnike, profesorje in učitelje ter uradnike na vseh področjih (od državne uprave do bančnih, železniških in poštних uradnikov). Precejšnje je število sorodstvenih vezi, ki so jih ob popisu navedli kot poklic – med njimi so najpogosteje navedene žena, hči in vdova, malo manj pogosto pa tudi sin. Najmanjše število med popisanimi prebivalci zasedajo upokojenci (osebe v pokoju in vdove po raznih mojstrih, ki so bili v pokoju).

Poklic	Število
zaposleni (delavci, pomočniki)	2119
brez poklica (poklic ni vpisan)	561
v teku izobrazbe	546
akademsko in univerzitetno izobraženi	302
sorodstvene vezi	188
upokojeni	76

Tabela 3: poklicna struktura

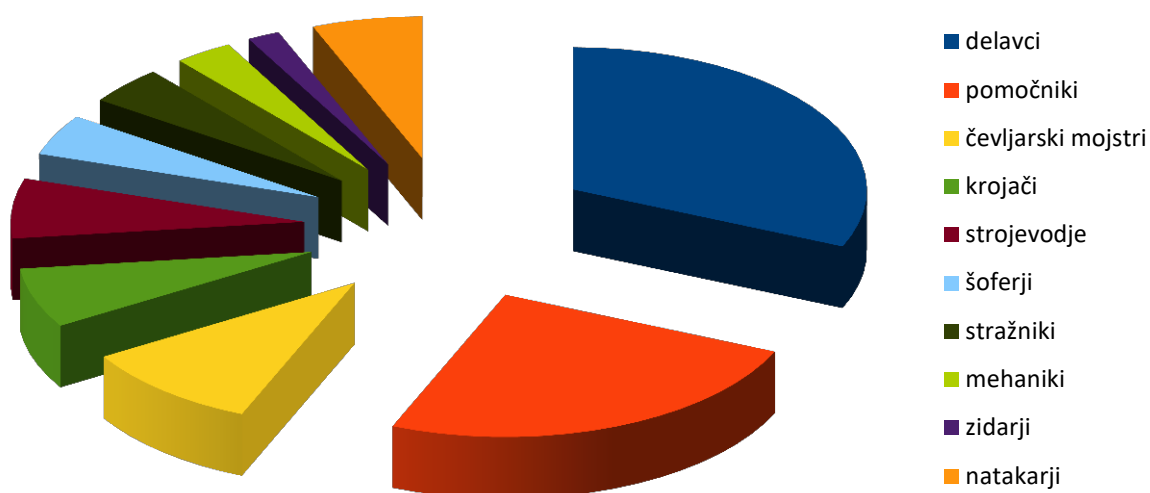
Graf 3: poklicna struktura

3.1. ZAPOSLENA MOŠKA POPULACIJA

Sledijo še bolj podrobni prikazi treh najštevilčnejših skupin prebivalstva v poklicnem smislu – zaposlenih, tistih, ki so v teku izobrazbe in akademsko izobraženih. Sledeča tabela prikazuje moške poklice, ki so zaposleni kot delavci. Predstavila sem nekaj delavskih poklicev, ki so najpogosteje omenjeni.

Zaposleni moški	Število
delavci	88
pomočniki	69
čevljarji	28
krojači	19
strojevodje	19
natakarji	17
šoferji	13
stražniki	12
mehaniki	9
zidarji	5

Tabela 4: moški delavski poklici

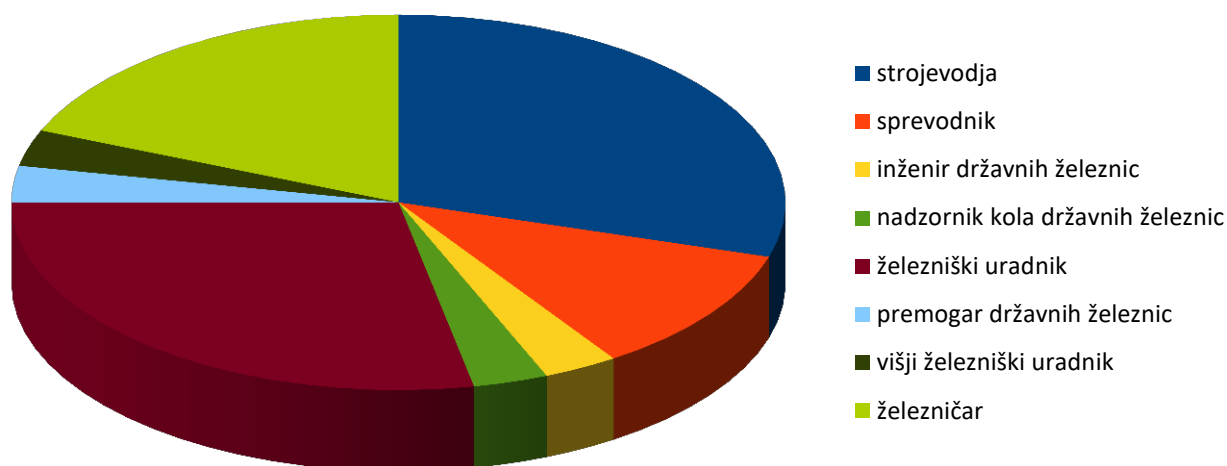

Graf 4: moški delavski poklici

Posebno mesto pri zaposleni moški populaciji zasedajo službe pri državnih železnicah. Ker je bilo precejšnje število moških zaposlenih pri železnicah, sem se odločila, da z grafom podrobneje predstavim še to – zaposleni pa so bili kot strojevodje, sprevodniki, železniški uradniki in delavci, ponekod pa najdemo kot poklic navedeno samo »železničar.«

Poklic pri železnicah	Število
strojevodja	19
železniški uradnik	18
železničar	12
sprevodnik	7
inženir državnih železnic	2
nadzornik kola državnih železnic	2
višji železniški uradnik	2
premogar državnih železnic	2

Tabela 5: zaposleni pri državnih železnicah

Graf 5: zaposleni pri državnih železnicah

3.2. ZAPOSLENA ŽENSKA POPULACIJA

Največje število žensk je bilo gospodinj in so doma skrbele za dom in gospodinjstvo, preostale pa so bile v večini zaposlene kot služkinje in dekleta ali kot pomočnice gospodinjam, kuharicam in trgovcem. Precejšnje je bilo še število šivilj in zasebnic, ki so, na primer, oddajale sobe v najem. Precej žensk je bilo zaposlenih kot delavk, predvsem v tobačni tovarni.

Zaposlene ženske	Število
služkinja/dekla	129
šivilja	60
zasebnica	55
delavka	50
pomočnica	40
(po)strežnica	25

Tabela 6: najpogostejši ženski delavski poklici

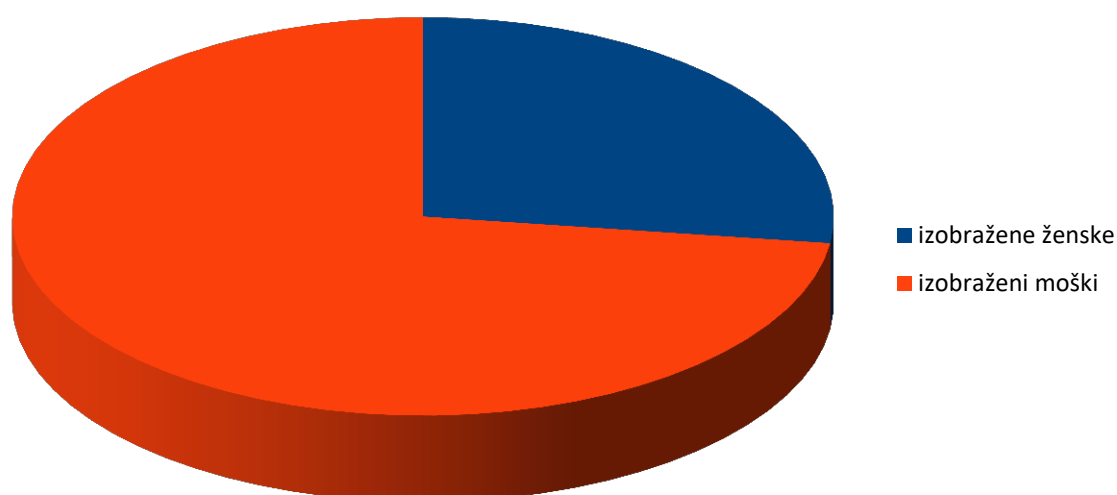

Graf 6: Najpogostejši ženski delavski poklici

4. PRIMERJAVA MED IZOBRAŽENO ŽENSKO IN MOŠKO POPULACIJO

S sledečim grafom sem skušala prikazati številčno razmerje med izobraženimi moškimi in ženskami. Izobraženih moških je okrog 300, medtem ko je izobraženih žensk v popisni populaciji samo 90. K izobraženi moški populaciji sem štela uradnike, zdravnike, sodnike, profesorje in učitelje ter akademike. Pri ženskah sem k izobraženkam štela učiteljice, uradnice in akademičarke.

Graf 7: Razmerje med izobraženimi ženskami in moškimi

5. POPISANI PREBIVALCI V TEKU ŠOLANJA

Dobršen del popisanih prebivalcev je šoloobveznih otrok, ki so navedeni kot učenci ali šolarji, ter dijakov in vajencev, ki so v fazi pridobivanja poklica, nekaj malega pa je tudi študentov, in sicer pet študentov (od tega dva kandidata medicine) in ena študentka.

Status	Število
učenka	75
učenec	49
dijakinja	141
dijak	226
vajenec	38
študent	5
študentka	1

Tabela 7: učenci, dijaki in študentje

Graf 8: učenci, dijaki in študentje

ZAKLJUČEK

V pričujoči seminarski nalogi smo lahko spoznali poklicno strukturo popisanih prebivalcev Ljubljane iz leta 1931. Videli smo lahko, da je bila večina prebivalstva zaposlena v delavskih poklicih oziroma mojstrskih in rokodelskih poklicih (pasarji, čevljarji, peki, zidarji, urarji, ...). Pri ženskah je bila med poklici na prvem mestu skrb za gospodinjstvo, nekaj jih je bilo zaposlenih kot delavk, v primerjavi z moškimi pa jih je bilo manj dijakinj in študentk, prav tako jih je imelo manj doseženo višjo izobrazbo. Intelektualnih poklicev je bilo v primerjavi z delavskimi. Otroci so obiskovali osnovno šolo, pa tudi srednjo šolo, število študentov pa je bilo med tistimi, ki so se izobraževali, najmanjše. Zanimivo je tudi, da je med vsemi popisanimi prebivalci skoraj neznatno število revežev. Šestkrat najdemo zapis »mestna uboga«, kar sem si razlagala tako, da so bile med revnimi prebivalci mesta predvsem ženske. Je pa imela Ljubljana v omenjenem času, sodeč po popisu, predvsem delavsko podobo.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**ANALIZA POPISA PREBIVALSTVA – ANALIZA OSEB
BIVAJOČIH V ISTEM STANOVANJU**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtorji: Tadej Madjar Mentor;
Luka Ruter;
Jan Bernot

doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2016

KAZALO VSEBINE

1. UVOD
2. ANALIZA SPOLA OSEB ŽIVEČIH V ISTEM STANOVANJU
3. RAZMERJA STANOVALCEV DO POGLAVARJA
  - 3.1 ANALIZA BLIŽNJIH SORODNIKOV
  - 3.2 ANALIZA OSTALIH PREBIVALCEV GOSPODINJSTVA
4. POKLICI PRI OSEBAH, KI NISO V SORODSTVENEM RAZMERJU Z IZHODIŠČNO OSEBO
  - 4.1 ZAPOSLENI, PRIDOBITNI STANOVALCI
    - 4.1.1 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RIBOLOV
    - 4.1.2 INDUSTRIJA
    - 4.1.3 OBRT
    - 4.1.4 TRGOVINA, KREDITNO POSLOVANJE IN PROMET
    - 4.1.5 JAVNA SLUŽBA, SVOBODNI POKLICI IN VOJSKA
    - 4.1.6 DRUGI POKLICI, BREZ POKLICA, BREZ OZNAKE POKLICA
  - 4.2. VZDRŽEVANI STANOVALCI
  - 4.3 SPLOŠNI PREGLED
5. SKLEP
6. LITERATURA

KAZALO GRAFOV

- Graf 1: Spolna struktura oseb znotraj istega stanovanja glede na moško izhodiščno osebo
Graf 2: Spolna struktura oseb znotraj istega stanovanja glede na žensko izhodiščno osebo
Graf 3: Razmerja do poglavarja
Graf 4: Bližnji sorodniki
Graf 5: Razdelitev prebivalcev, ki niso v sorodu z izhodiščno osebo
Graf 6: Poklicna struktura – osebe, ki niso v sorodstvenem razmerju z izhodiščno osebo

KAZALO TAB

Tabela 1: Spolna struktura oseb živečih v istem stanovanju glede na moško izhodiščno osebo

Tabela 2: Spolna struktura oseb živečih v istem stanovanju glede na žensko izhodiščno osebo

Tabela 3: Zaposleni – kmetijstvo, gozdarstvo, ribolov

Tabela 4: Zaposleni – industrija

Tabela 5: Zaposleni – obrt

Tabela 6: Zaposleni – Trgovina, kreditno poslovanje in promet

Tabela 7: Zaposleni – javna služba, svobodni poklici in vojska

Tabela 8: Zaposleni – drugi poklici, brez poklica, brez oznake poklica

Tabela 9: Zaposleni – vzdrževani stanovalci

Y

I. UVOD

V analizi podatkov popisa prebivalstva Ljubljane leta 1931 smo analizirali osebe bivajoče v istem stanovanju in sicer strukturo spola, razmerja do izhodiščne osebe in poklic pri osebah, ki niso bile v sorodstvenem razmerju do izhodiščne osebe. V analizo smo vključili 3767oseb izbranih ulic Ljubljane iz leta 1931, ki so bile predhodno obdelane in so bili podatki dostopni iz Excelovega dokumenta. Najprej smo analizirali strukturo spola oseb živečih v istem stanovanju glede na moško ali žensko izhodiščno osebo, nato je sledila analiza razmerij oseb bivajočih znotraj istega stanovanja do izhodiščne osebe in na koncu še analiza poklicev oseb, ki niso bile v sorodstvenem razmerju do izhodiščne osebe.

2. ANALIZA SPOLA OSEB ŽIVEČIH V ISTEM STANOVANJU

Glede na podatke popisa iz leta 1931 je bilo v analizo spola oseb bivajočih v istem stanovanju vključenih 3767 oseb. Iz osnovne preglednice so bile izločene osebe, ki so bile označene z oznako napaka in 5 oseb, pri katerih je manjkalo večina podatkov. Analiza spola oseb je potekala ločeno glede na spol izhodiščne osebe.

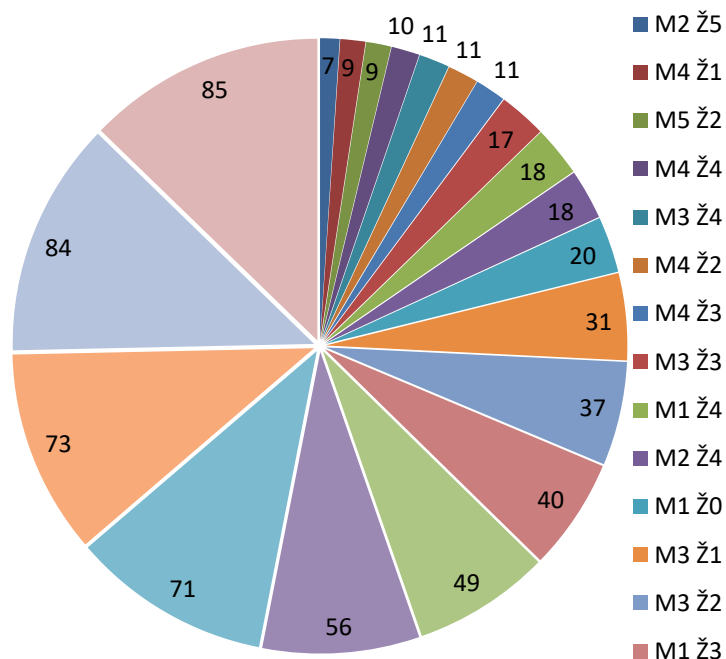
Tabela 4: Spolna struktura oseb živečih v istem stanovanju glede na moško izhodiščno osebo

Število moških v stanovanju	število žensk v stanovanju	Število stanovanj
1	0	20
1	1	84
1	2	73
1	3	40
1	4	18
1	5	4
1	6	3
1	7	2
2	0	6
2	1	56
2	2	71
2	3	49
2	4	18
2	5	7
2	6	3
2	7	3
2	8	1
3	0	2
3	1	31
3	2	37
3	3	17
3	4	11
3	5	5
3	7	4
3	8	1
4	1	9
4	2	11
4	3	11
4	4	10
4	5	5
4	6	1

5	0	1
5	1	5
5	2	9
5	3	4
5	4	4
5	5	2
6	2	3
6	3	2
6	4	1
6	5	1
6	9	1
7	3	2
7	4	1
8	3	1
9	2	1
9	5	1
12	0	1
12	1	1
12	3	1
13	5	1
14	9	1

Glede na bazo podatkov je različnih kombinacij živečih oseb znotraj istega stanovanja glede na moško izhodiščno osebo 52. Izmed teh 52 kombinacij se jih 16 ponovi samo enkrat, pet kombinacij se ponovi dvakrat, štiri kombinacije se ponovijo trikrat in štirikrat. Najpogostejša kombinacija se ponovi 84 krat.

Graf 1: Spolna struktura oseb znotraj istega stanovanja glede na moško izhodiščno osebo

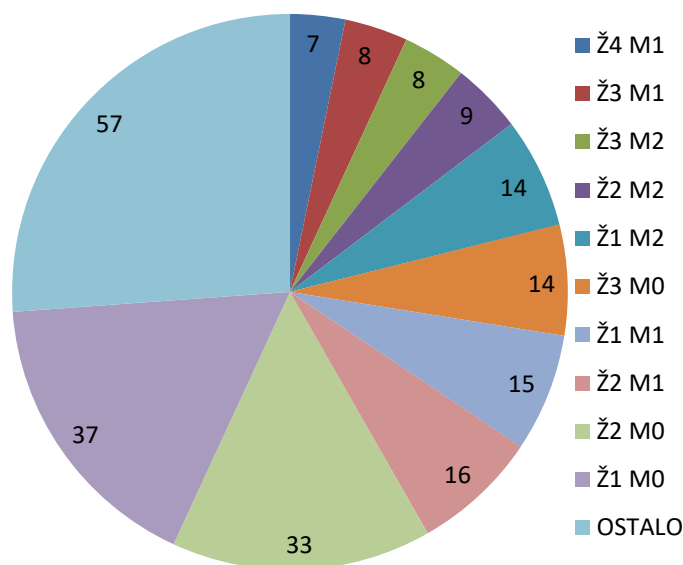
V grafu 1 so okrajšave za moškega črka M in za žensko črka Ž. Glede na analizo popisa izbranih ljubljanskih ulic lahko razberemo, da je v polovici stanovanj, kjer je bil moški izhodiščna oseba, živel največ oseb v kombinaciji 1 moški in 1 ženska (84 stanovanj), 1 moški in 2 ženski (73 stanovanj), 2 moška in 2 ženski (71 stanovanj), 2 moška in 1 ženska (56 stanovanj) ter 2 moška in 3 ženske (49 stanovanj). Pogoste kombinacije so še bile 1 moški in 3 ženske, 3 moški in 2 ženski, 3 moški in 1 ženska ter 1 moški sam. Najbolj redke kombinacije, ki so se ponovile zgolj enkrat so bile številčne družine oziroma številčnejši stanovalci v enem stanovanju. Samo enkrat so se ponovile naslednje kombinacije: 2 moška in 8 žensk, 3 moški in 8 žensk, 4 moški in 6 žensk, 5 moških samih, 6 moških in 4 ženske, 6 moških in 5 žensk, 6 moških in 9 žensk, 7 moških in 4 ženske, 8 moških in 3 ženske, 9 moških in 2 ženski, 9 moških in 5 žensk, 12 moških samih, 12 moških in 1 ženska, 12 moških in 3 ženske, 13 moških in 5 žensk ter 14 moških in 9 žensk. Vse kombinacije živečih v istem stanovanju glede na spol, ki so se pojavile manj kot v šestkrat so v grafu 1 združene v razred ostalo.

Tabela 5: Spolna struktura oseb živečih v istem stanovanju glede na žensko izhodiščno osebo

Število žensk v stanovanju	Število moških v stanovanju	Število stanovanj
1	0	37
1	1	15
1	2	14
1	3	4
1	4	1
1	5	1

2	0	33
2	1	16
2	2	9
2	3	5
2	4	2
2	6	1
2	7	1
3	0	14
3	1	8
3	2	8
3	3	5
3	4	3
3	5	1
4	0	5
4	1	7
4	2	4
4	4	1
4	5	1
5	0	4
5	1	3
5	2	3
5	4	1
6	0	1
6	2	1
6	3	2
6	6	1
7	0	1
7	1	1
8	0	1
10	2	1
24	3	1
78	0	1

Glede na bazo podatkov je različnih kombinacij živečih oseb znotraj istega stanovanja glede na žensko izhodiščno osebo 38. Kot lahko razberemo iz tabele 1 in tabele 2 je različnih kombinacij živečih oseb znotraj istega stanovanja glede na žensko izhodiščno osebo manj, kot kombinacij kjer je moški izhodiščna oseba. Od 38 kombinacij se jih 17 ponovi samo 1 krat, najpogostejša kombinacija pa se ponovi 37 krat. Tudi glede najpogostejše kombinacije živečih oseb znotraj istega stanovanja glede na moško izhodiščno osebo več (84), kot glede na žensko izhodiščno osebo (37).

Graf 9: Spolna struktura oseb znotraj istega stanovanja glede na žensko izhodiščno osebo

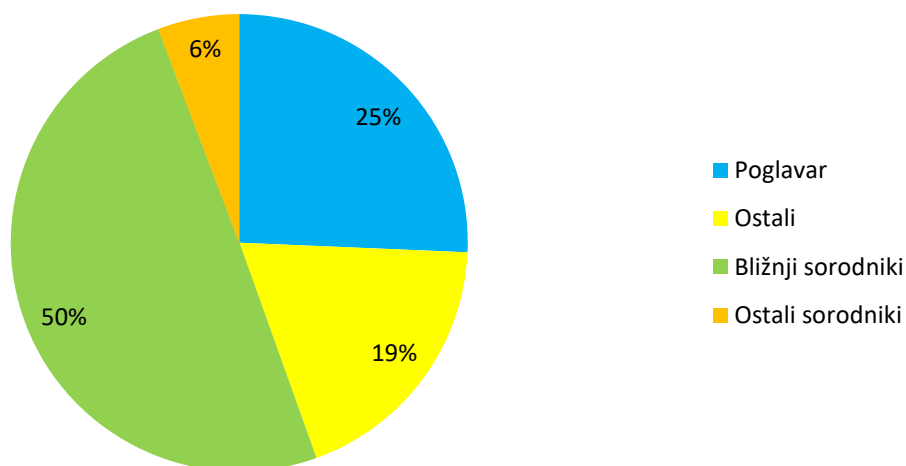
V grafu 2 je okrajšava za moškega črka M in za žensko črka Ž. Glede na analizo popisa izbranih ljubljanskih ulic lahko razberemo, da je v več kot polovici stanovanj, kjer je bila ženska izhodiščna oseba, živel največ oseb v kombinaciji 1 ženska sama (37 stanovanj), 2 ženski sami (33 stanovanj), 2 ženska in 1 moški (16 stanovanj), 1 ženska in 1 moški (15 stanovanj), 1 ženska in 2 moška (14 stanovanj) in 3 ženske same (14 stanovanj). Po enkrat se ponovijo kombinacije 1 ženska in 4 moški, 1 ženska in 5 moških, 2 ženski in 6 moških, 2 ženski in 7 moških, 3 ženske in 5 moških, 4 ženske in 4 moški, 4 ženske in 5 moških, 5 žensk in 4 moški, 6 žensk samih, 6 žensk in 2 moža, 6 žensk in 6 moških, 7 žensk samih, 7 žensk in 1 moški, 8 žensk samih, 10 žensk in 2 moška, 24 žensk in 3 fantje ter 78 žensk samih. V grafu 2 so vse kombinacije živečih oseb v istem stanovanju glede na spol, ki se ponovijo manj kot šestkrat združene v razred ostalo. V primerjavi z moškimi in ženskimi izhodiščnimi osebami, je bilo več moških izhodiščnih oseb, ki so živeli v bolj spolno in številčno pestro sestavljenih stanovanjih. Najbolj številčna ustanova je bila sestavljena iz 78 žensk, ki pa so bile redovnice in zabeležene pod isto izhodiščno osebo.

3. RAZMERJA STANOVALCEV DO POGLARVARJA

Prva analiza, je osnovno razmerje posameznih prebivalcev do poglarvarja (t.j. izhodiščne osebe). Analiza je zavzela 3767 pregledanih oseb. Od tega velik delež pade že na poglarvarje, ki predstavljajo približno četrtno vzorca, natančneje 25,3 odstotke. V drugo kategorijo sem zajel ožje sorodnike, to je starše, brate in sestre, otroke in partnerje izhodiščne osebe. Te osebe predstavljajo največji delež vzorca s slabo polovico, oziroma 48,9 odstotke. V naslednjo kategorijo ostalih sorodnikov, sem vključil vse ostale sorodstvene vezi ne glede na to če je sorodstvo krvno ali ne. Ta delež zajema najmanjši del analiziranega prebivalstva z 5,7

odstotki. Ostale prebivalce, ki niso bili sorodstveno povezani z izhodiščno osebo sem »stlačil« v kategorijo ostalo. Ta predstavlja 18,6 odstotkov celotne populacije. Osnovna slika populacije je s to analizo izdelana.

Razmerja do poglavarja

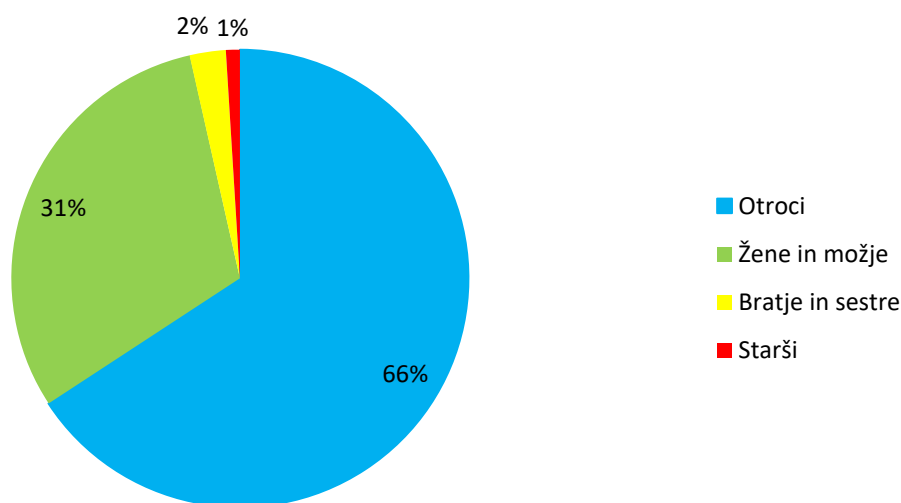

Graf 10: Razmerja do poglavarja

3.1 ANALIZA BLIŽNJIH SORODNIKOV

Druga je analiza bližnjih sorodnikov ($n=1844$), ki bi ji lahko rekli tudi analiza ožje družine. Tako lahko ugotovimo deleže, ki jih predstavljajo člani družine. Trideset odstotni delež predstavljajo možje in žene izhodiščne osebe. Žene predstavljajo veliko večino, saj je možev le 7, kar pomeni tudi veliko večino poglavarjev moškega spola. Ugotovimo tudi da je slaba tretjina poglavarjev brez partnerja. Otroci predstavljajo največji delež te populacije, 65,8 procenta, razmerje je dokaj uravnoteženo, nekaj več je hčera. Bratje in sestre predstavljajo 2,5 odstotka, pri čemur prevladujejo sestre, ki jih je 37, bratov pa le 10. Starši predstavljajo najmanjšo skupino, ki sestavlja slab odstotek vzorca. Med 18 starši je 6 očetov in 12 mater.

Bližnji sorodniki

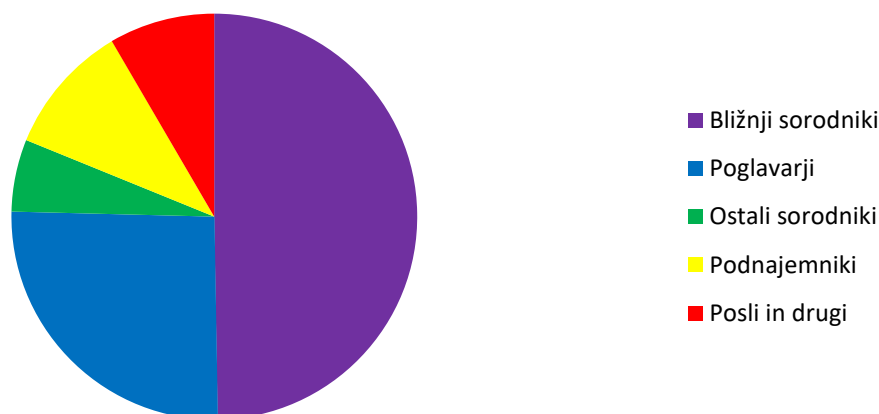
Graf 11: Bližnji sorodniki

3.2 ANALIZA OSTALIH PREBIVALCEV GOSPODINJSTVA

V prvi analizi se z kategorijo ostali nisem povsem zadovoljil, ker je predstavljala velik delež vzorca. Tako sem se odločil to kategorijo razdeliti na dva dela. V prvega so sodili pomočniki, ki živijo in delajo v gospodinjstvu, med ostale pa podnajemniki, ki v gospodinjstvu le živijo, drugje pa se šolajo ali so zaposleni. Tako je naprimer vajenec pri hiši padel v kategorijo »Posli in drugi«, dijak-podnajemnik pa v kategorijo »Podnajemniki«. Ta analiza je zahtevala skrbno izbiro kategorije, poleg tega pa močno generalizacijo. Tako je naprimer začasni gost v gospodinjstvu pristal v rubriki z »Posli in ostalimi«.

Podnajemniki le malo prevladujejo pred ljudmi zaposlenimi pri hiši. Podnajemnikov je 55, 2 odstotka, preostali pa so razvrščeni v kategorijo »Posli in drugi«.

Razdelitev prebivalcev, ki niso v sorodstvu z izhodiščno osebo

Graf 12: Razdelitev prebivalcev, ki niso v sorodu z izhodiščno osebo

4. POKLICI PRI OSEBAH, KI NISO V SORODSTVENEM RAZMERJU Z IZHODIŠČNO OSEBO

Pri analizi poklicne strukture oseb, ki niso bile v sorodstvenem razmerju z izhodiščno osebo smo v obzir vzeli 700 oseb. Klasifikacija, ki se je poslužujemo temelji na tisti, ki jo najdemo v VI. knjigi *Definitivnih rezultatov popisa stanovništva* iz leta 1931¹ in klasifikaciji, ki jo v delu *Pedenarca, Ksel, kelnerca, žnidar: Socialnozgodovinska analiza izvora in poklicne strukture stanovalcev izbranih ljubljanskih ulic iz let 1869-1910* uporablja Andrej Studen. Slednja, (sicer deloma prilagojena), temelji na poklicni shemi zadnjega popisa v avstrijskem delu monarhije z leta 1910² vendar je zaradi natančnejše razdelanosti in sorodnosti s poznejšimi klasifikacijami za naš provizorični oris, upamo, ustrežna.

¹ »A. Poljoprivreda, sumarstvo i ribarstvo; B. Industrija i zanati; C. Trgovina, kredit i saobraćaj; D. Javna služba, slobodna zanimanja i vojska; E. Druga zanimanja, bez zanimanja i bez oznake zanimanja.« V zadnjo kategorijo E smo, nekoliko svojevoljno, vključili tudi nekatere kategorije »vzdrževanih stanovalcev, ki jih Studen sic. uvršča v kategorijo D svoje klasifikacije (glej spodaj). *Definitivni rezultati popisa stanovništva: od 31 marta 1931 godine. Knj. 4, Prisutnostanovništvo po glavnom zanimanju = Résultatsdéfinitifs du recensement de la population : du 31 mars 1931. Livre 4, Population de faitsuivant la professionprincipale*, Sarajevo: Kraljevina Jugoslavija, Opšta državna statistika = Royaume de Yugoslavie, Statistique générale d'etat, 1940, VI.

² »A kmetijstvo, gozdarstvo in lov; B obrt in industrija; C trgovina in promet in D vojska, javne službe, svobodni poklici, rentniki, zavodniki in drugi«. Pri nadaljnji razdelbi poklicne sheme se skoraj v celoti naslanjamo na Studnovo klasifikacijo. Vse tabele, s katerimi prikazujemo poklicno strukturo obravnavanega vzorca temeljijo na

4.1 ZAPOSLENI, PRIDOBITNI STANOVALCI

4.1.1 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RIBOLOV

S kmetijstvom in z njim povezanimi opravili so se v obravnavanem vzorcu ukvarjale tri osebe.

Tabela 6: Zaposleni – kmetijstvo, gozdarstvo, ribolov

KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RIBOLOV	M	Ž		
nač. kmetovodja	1			
Opravlja kmetijska dela		2		
Skupaj:	1	2		3

4.1.2 INDUSTRIJA

V obravnavanem vzorcu se je z industrijo ukvarjalo 37 oseb. Pri tem za večino teh ni natančnejših podatkov o naravi njihovega dela v industriji.³ Kot podskupino smo zaposlenim v ljubljanski industriji pridali še zaposlene v rudarstvu. Delavce smo nadalje razdelili na »kvalificirane«, »nekvalificirane« in »dninarje«.⁴ Med nekvalificirane delavce smo prišteli tudi dva skladiščnika, med kvalificirane pa še tri strojnike. Nekvalificiranih delavcev je v nekaj manj kot 86,5%. Kvalificiranih nekaj več kot 13,5%. V obravnavanem vzorcu srečamo več moških (nekaj več kot 67,5%), kot žena. Razlika je še večja, ko gre za kvalificirane delavce, kjer žensk ne srečamo.

Tabela 7: Zaposleni – industrija

INDUSTRIJA							
Zvrst industrije	kvalificiran delavec		nekvalificiran delavec		dninar		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Skupaj:	4		20	12			36
Rudarstvo	1						
Skupaj:	1						1
	5		20	12			
	5 (13,5%)		32 (86,5%)				

onih, ki jih je Studen zasnoval za v prej omenjeni študiji. Za našo rabo smo jih komaj kaj spreminjali. Studen, Andrej. *Pedenarca, ksel, kelnerca, žnidar: socialnozgodovinska analiza izvora in poklicne strukture stanovalcev izbranih ljubljanskih ulic iz let 1869-1910*. Ljubljana : Zgodovinski arhiv, 1993 (Petrovče: Marginalija), 72-79.

³ Vemo, da so tri osebe delale v tiskarski industriji, pri čemer smo korektorja uvrstili med kvalificirane delavce (tako: Studen 94). Ena oseba je kot praktikantka delala v tovarni perila.

⁴ Tu se zopet naslanjamo na Studna. Studen, *Pedenarca, ksel, kelnerca, žnidar*, 92.

4.1.3 OBRT

V obrti je bilo zaposlenih 121 oseb iz obravnavanega vzorca. Kar zadeva posamezno skupino obrtnih dejavnosti se je največ oseb ukvarjalo s tekstilno in oblačilno obrtjo. Zaposlene v obrti smo ločili na »mojstre«, »pomočnike« in »vajence«⁵. Pri tem smo pomočnike in vajence v kolikor obrt s katero so se bavili ni bila pripisana uvrstili v kategorije, ki so jih opravljale izhodiščne osebe (ali bližnji sorodniki le teh). Pri dveh vajencih nam tega ni uspelo ugotoviti. Med obravnavanimi osebami srečamo največ mojstrov (79 ali 65,3%), nekaj manj pomočnikov (28 ali 23,1%) in vajencev (14 ali 11,6%). V obrti je bilo tako med mojstri kot tudi med vajenci in pomočniki celokupno zaposlenih bistveno več moških kot žensk. Te so prevladovale edinole v tekstilnih in oblačilnih obrteh. V njih je delalo 21 (84%) od 25 žena zaposlenih v obrti.

Tabela 8: Zaposleni – obrt

OBRT							
Obrt	Mojster		Pomočnik		Vajenec		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Kovinske obrti							
Klepar	2						
Ključavničar ⁶	6						
Urar			1				
Skupaj:	8		1				9
Usnjarske in kožarske obrti							
Čevljar	7		5		1		
Knjigovez				1			
Sedlar	1						
Skupaj:	8		5	1	1		15
Lesne obrti							
Mizar	3		3		3		
Skupaj:	3		3		3		9
Obrti za obdelavo kamna in kamnin							
Steklar	1						
Skupaj:	1						1
Gradbeništvo							
Zidar	2						
Gradbeni tehnik	1						
Stavbenik	1						
Skupaj:	4						4
Tekstilne in oblačilne obrti							
Krojač	11		9		3		

⁵ Studen, *Pedenarca, ksel, kelnerca, žnidar*, 85.

⁶ Tiste ključavničarje, pri katerih narava njihovega dela ni natančneje določena smo uvrstili v to kategorijo. Kljub temu je v ozir treba vzeti možnost, da je bil tudi kateri od teh zaposlen v industriji.

Modistka		1					
Pletilja		2					
Šivilja		15		2			
Tkalec	1						
Vezilja		1					
Skupaj:	12	19	9	2	3		45
Umetnostne obrti							
Soboslikar	1						
Skupaj:	1						1
Živilske obrti							
Mesar			4		1		
Pek	4		2		2		
Skupaj:	4		6		3		13
Druge obrti							
Brivec	4		1		1		
Električar	2						
Elektrotehnik	1						
Likarica		1					
Vrtnar	2				1		
Avtoličar	1						
Mehanik	3						
Plakater	1						
Monter	2						
Mlinar	1						
Lekarnar	1						
Skupaj:	18	1	1		2		22
Ostalo							
Vajenci, pri katerih nam ni uspelo ugotoviti v kateri obrti so služili							2
Skupaj:							2
	59	20	25	3	12	2	
		79 (65,3%)	28 (23,1%)	14 (11,6%)			

4.1.4 TRGOVINA, KREDITNO POSLOVANJE IN PROMET

Poleg v naslovu omenjenih dejavnosti bomo sledeč omenjenemu Studnovemu tekstu in klasifikaciji iz leta 1910 v tem razdelku obravnavali tudi osebe, ki so se ukvarjale s samostojnim opravljanjem domačih opravil. Večidel smo v to kategorijo uvrščali postrežnice. Celokupno smo v to skupino poklicev uvrstili 76 oseb. Od teh je 49 žensk (64,5%) in 27 moških (35,5%). Slednji so bili večidel zaposleni v prometu ⁷ (v našem primeru le moški) in v trgovini kot trgovski potniki. Ženske prevladujejo med zaposlenimi v trgovini z blagom,

⁷ V to skupino smo uvrstili tudi zaposlene na pošti.

gostinstvu in zlasti pri samostojnem opravljanju domačih opravil (v obravnavanem vzorcu le ženske).

Tabela 9: Zaposleni – Trgovina, kreditno poslovanje in promet

TRGOVINA , KREDITNO POSLOVANJE IN PROMET									
	Trgovec		Pomočnik		Vajenec		Hlapec		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Trgovina z blagom	3	10	3	6					
Skupaj:	3	10	3	6				22	
Trgovina (ostale storitve)	M	Ž							
Trgovski zastopnik	2								
Trgovski potnik	2								
Trgovski poslovodja	1								
Trgovski sotrudnik	2	3							
Skupaj:	7	3	10						
Gostinstvo									
Gostilničarka		1							
Natakar	4	10							
Kuharska vajenka		1							
Skupaj:	4	12	16						
Železniški promet	8								
Skupaj:	8		8						
Poseben transport po zemlji in zraku									
Elektromonter ⁸	2								
Skupaj:	2		2						
Samostojno opravljanje domačih opravil									
Postrežnica		16							
Snažilka		1							
Pomivalka		1							
Skupaj:		18	18						
	27 (35,5%)	49 (64,5%)							

4.1.5 JAVNA SLUŽBA, SVOBODNI POKLICI IN VOJSKA

S to skupino poklicev so se leta 1931 ukvarjale 204 osebe iz obravnavanega vzorca. Celokupno opazimo v tej skupini poklicev več žena, ampak bolj kot ne na rovaš 77 marijinih bolniških sestra v Vincentinumu.

Tabela 10: Zaposleni – javna služba, svobodni poklici in vojska

JAVNA SLUŽBA, SVOBODNI POKLICI IN VOJSKA	M	Ž	
Aktivno vojaštvo		3	

⁸ Gre za elektromonterja pri tramvaju in pri pošti.

Skupaj:	3		3
Javne službe, uradništvo in sorodni poklici			
Uradnik	41	24	
Tajnik	2		
Pisar - pomočnik	2		
Odvetnik	2		
Kontorist ⁹	2	1	
Knjigovodja ¹⁰	1	1	
Inženir	4		
Ostali ¹¹	8	3	
Skupaj:	61	30	91
Zdravstvo:¹²			
Marijine bolniške sestre		77	
Zobozdravstvo	2		
Zdravnik	1		
Usmiljenka		2	
Skupaj:	3	79	82
Duhovščina:¹³	3		
Skupaj:	3		3
Izobraževanje			
Akademik	14		
Učiteljica		4	
Profesor	1		
Skupaj:	15	4	19
Svobodni poklici			
Fotograf	1		
Kipar	1		
Slikar	1		
Operni pevec	1		
Novinar	1		
Članica narodnega gledališča		1	
Skupaj:	5	1	6
	90 (44,1%)	114 (55,9%)	

⁹ V našem pregledu jih uvrščamo v to kategorijo. Ne bi bilo narobe niti, če bi jih uvrstili med osebe, ki se ukvarjajo s trgovino, kreditnim poslovanjem in prometom.

¹⁰ Med temi en »računski knjigovodja«.

¹¹ Po enkrat: višji davčni kontrolor; prokurist; pisarniška pomočnica; notar; geometer; geodetski tehnik; carinik; banovinska dnevničarka; korespondentka; fin. kontide. zvaničnikcog. namestnik (razmerje: vajenec)

¹² Zaradi sorazmerno velikega števila smo shemi, ki jo uporablja studenot podkategorijo pridali tudi zdravstvene delavce.

¹³ Ravnatelj škofijske pisarne, vršilec dolžnosti ravnatelja škofijske pisarne (tajnik) in duhovnik.

4.1.6 DRUGI POKLICI, BREZ POKLICA, BREZ OZNAKE POKLICA

V obravnavano skupino poklicev smo uvrstili osebe, ki so živele od prihodkov lastnega kapitala¹⁴ in tiste, ki so prejemale takšne ali drugačne dohodke od podpor – naj gre za pokojnine ali podporo (denimo občinsko), ki so jo prejemale mestni ubogi.¹⁵

V obravnavanem vzorcu v tej skupini srečamo več žensk (21 ali 61,8%) kot moških (13 ali 38,2%).

Tabela 11: Zaposleni – drugi poklici, brez poklica, brez oznake poklica

1. DRUGI POKLICI, BREZ POKLICA, BREZ OZNAKE POKLICA			
Živeči od rent in podpor	M	Ž	
Upokojenci	6	3	
Dobiva podporo od mestne občine ljubljanske/mestna uboga		2	
Vdova		3	
Skupaj:	6	8	14
Brez navedbe poklica, brezposelni in zasebniki			
Zasebnica		6	
Hišnik	1		
Brezposelni	2	1	
Brez podatka	4	6	
Skupaj:	7	13	20
	13 (38,2%)	21 (61,8%)	

4.2. VZDRŽEVANI STANOVALCI¹⁶

Med vzdrževane prebivalce, torej osebe ki so za opravljanje svojega dela navadno dobile mesto v hiši, oskrbo in nekaj denarja, smo uvrstili hišne posle in osebe, ki so pomagale v gospodinjstvu.¹⁷ Zaradi narave njihovega dela in plačila, četudi majhnega ali danega v naravi jih bomo v naš pregled, kljub nekoliko specifičnem položaju, vseeno vključili.

¹⁴ Studen pri tem opozarja na problematiko v zvezi s statusom »zasebnikov«. Studen, *Pednarca, ksel, kelnerca, žnidar*, 78.

¹⁵ Sledeč Studnu smo v to skupino uvrstili tudi hišnike in hišnice. Studen, *Pednarca, ksel, kelnerca, žnidar*, 79.

¹⁶ Iz pregleda poklicne strukture smo izključili otroke in šolajočo se populacijo. Tu gre celokupno za 125 oseb, 116 od teh predstavljajo šolarji, dijaki in študentje. Med njimi srečamo 21 hospitork šole za zaščitne sestre, 56 dijakov, 23 dijakinj, 5 visokošolcev, 3 študente, 5 učenk, 1 štipendist vrbarske banovine, 1 šolarko in 1 »abs. šol.«.

¹⁷ Studen, *Pednarca, ksel, kelnerca, žnidar*, 111, 112, 134. Tudi pri vzdrževanih prebivalcih, tako kot pri zaposlenih, pridobitnih prebivalcih, tabelo oblikujemo po Studnovem zgledu.

Gre za skupino, ki je v našem vzorcu najštevilčnejša. Med vzdrževanimi prebivalci srečamo v našem primeru zlasti ženske teh je 198 (88%), moških je bistveno manj (27 ali 12%).

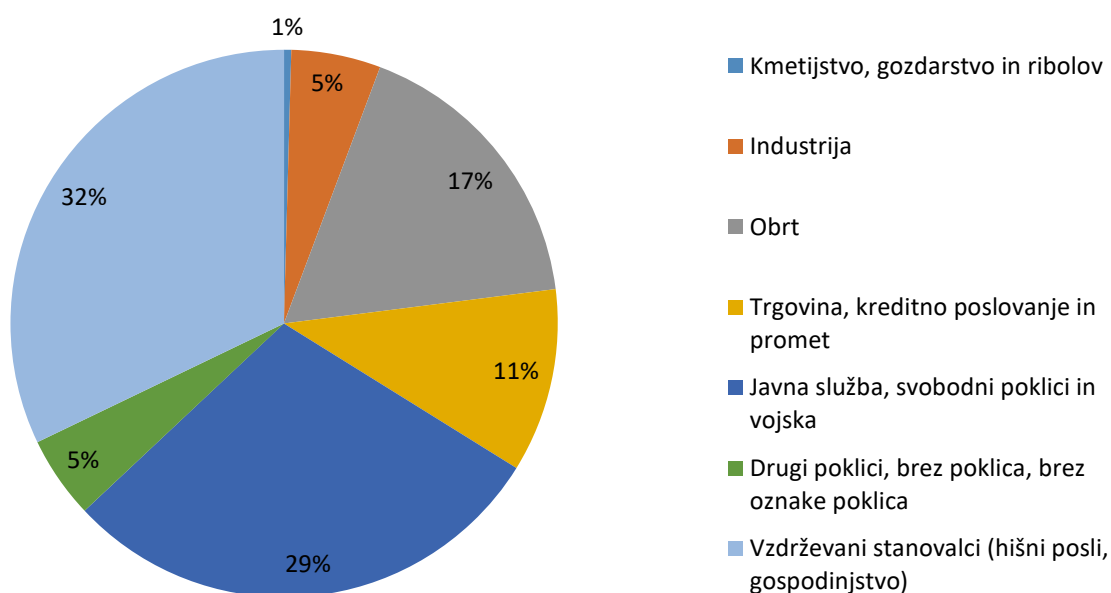
Tabela 12: Zaposleni – vzdrževani stanovalci

2. VZDRŽEVANI STANOVALCI	M	Ž	
Hišni posli			
Služkinja (tudi: služiteljica)/Sluga	1	126	
Sobarica (tudi: hišna)		11	
Kuharica		39	
Hlapec	23		
Dekla		5	
Vzgojiteljica		1	
Posel	2		
Kočijaž	1		
Skupaj:	27	182	209
Gospodinje in v gospodinjstvu pomagajoči člani, ki niso v sorodstvenem razmerju z imetnikom stanovanja			
Gospodinja		7	
Gospodinjstvo		2	
Gospodinjska pomočnica (pomoč gospodinji, pomočnica gospodinje, pomočnica pri gospodinjstvu...)		7	
Skupaj:		16	16
	27 (12%)	198 (88%)	

4.3 SPLOŠNI PREGLED

V obravnavanem vzorcu se s kmetijstvom ni ukvarjal več kot 1% prebivalstva. Približno 5% oseb, ki so bile predmet obravnave se je ukvarjalo z industrijo. Okrog 17% z obrtjo. Okrog 11% s trgovino, kreditnim poslovanjem in prometom. Približno 29% oseb je delovalo v javni službi, svobodnih poklicih in vojski, približno 5% oseb se je ukvarjalo z drugimi poklici, živela od rent in podpor ali bila brezposelna, največjo skupino predstavljajo v našem primeru vzdrževani prebivalci (torej hišni posli in zaposleni v gospodinjstvu). Slednji so predstavljali okrog 32% obravnavane populacije. Med posameznimi poklici so najbolj številčne služkinje (126), tem sledijo marijine bolniške sestre (77) ter uradniki in uradnice (65).

Poklicna struktura - osebe, ki niso v sorodstvenem razmerju z izhodiščno osebo (1931)

Graf 13: Poklicna struktura – osebe, ki niso v sorodstvenem razmerju z izhodiščno osebo

5. SKLEP

Pri analizi spola oseb živečih v istem stanovanju glede na moško izhodiščno osebo moremo ugotoviti da najpogostejša med 52 kombinacijami moških in žensk v istem stanovanju, s katerimi se srečujemo, predstavlja po enega moškega in žensko, ki živita v istem stanovanju (84 primerov). precej pogosto se srečamo še z enim moškim in dvema ženskama (73 primerov), ter dvema moškima in dvema ženskama (71 primerov). Nekoliko drugačno sliko dobimo pri pregledu spola oseb živečih v istem stanovanju glede na žensko izhodiščno osebo. Ponovno je precej primerov, kjer v istem stanovanju živita samo po ena ženska in moški (15 primerov – po pogostosti četrta kombinacija), v primerjavi z moškimi pa je precej večji odstotek izhodiščnih oseb ženskega spola, ki so živele same (najpogostejša kombinacija s 37 primeri) ali pa s še eno osebo istega spola (druga najpogostejša kombinacija s 33 primeri). Pri analizi razmerja stanovalcev do poglavarja ugotavljamo, da nemajhen delež analiziranih oseb predstavljajo poglavarji (25,3%), največjega s 48,6% bližnji sorodniki pri čemer gre največkrat za otroke (približno 66% bližnjih sorodnikov), najmanjšega ostali sorodniki (6%). Približno 19% je bilo ostalih gospodinjstva. pri čemer je največ podnajemnikov (55,2%) pri preostanku gre večidel za posle.

Pri pregledu poklicne strukture oseb, ki niso v sorodu z izhodiščno osebo ugotovimo, da največjo skupino oseb predstavljajo hišni posli in zaposleni v gospodinjstvu (32%). Po številčnosti druga poklicna skupina so osebe, ki so bile zaposlene v javni službi, svobodnih poklicih in vojski (približno 29%). Z obrtjo se je ukvarjalo 17% obravnavanih oseb, s trgovino 11%. Približno 5% oseb se je ukvarjalo z drugimi poklici, bilo brezposelnih ali živelo od rent in podpor. Najmanjši delež v analizo zajetih oseb se je ukvarjal s kmetijstvom (1%). Med posameznimi poklici srečamo največ služkinj (126), marijinih bolniških sester (77) ter uradnikov in uradnic (65).

6. LITERATURA

- *Definitivni rezultati popisa stanovništva: od 31 marta 1931 godine. Knj. 4, Prisutnostanovništvo po glavnom zanimanju = Résultatsdéfinitifsdu recensement de la population: du 31 mars 1931. Livre 4, Population de faitsuivant la professionprincipale*, Sarajevo: Kraljevina Jugoslavija, Opšta državna statistika = Royaume de Yugoslavie, Statistique générale d'etat, 1940, VI.
- Studen, Andrej. *Pedenarca, ksel, kelnerca, žnidar: socialno zgodovinska analiza izvora in poklicne strukture stanovalcev izbranih ljubljanskih ulic iz let 1869-1910*. Ljubljana: Zgodovinski arhiv, 1993 (Petrovče: Marginalija).

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**ANALIZA POPISA PREBIVALSTVA GLEDE NA
IZHODIŠČNO OSEBO**

Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine

Avtorici: Nina Vidic in Sara Bertalanič

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Ljubljana, 2016

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	68
2 STAROST GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO	68
3 SPOL GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO	70
4 DOMOVINSKA PRAVICA GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO	72
5 POKLIC GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO	74
6 ZAKLJUČEK	76

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število oseb glede na leto rojstva	68
Graf 2: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino	69
Graf 3: Odstotek izhodiščnih oseb glede na starostno skupino	70
Graf 4: Število izhodiščnih oseb glede na spol	70
Graf 5: Odstotek izhodiščnih oseb glede na spol	71
Graf 6: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino - moški	71
Graf 7: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino - ženske	72
Graf 8: Domovinska pravica glede na izhodiščno osebo	74
Graf 9: Poklic glede na izhodiščno osebo	75

KAZALO TABEL

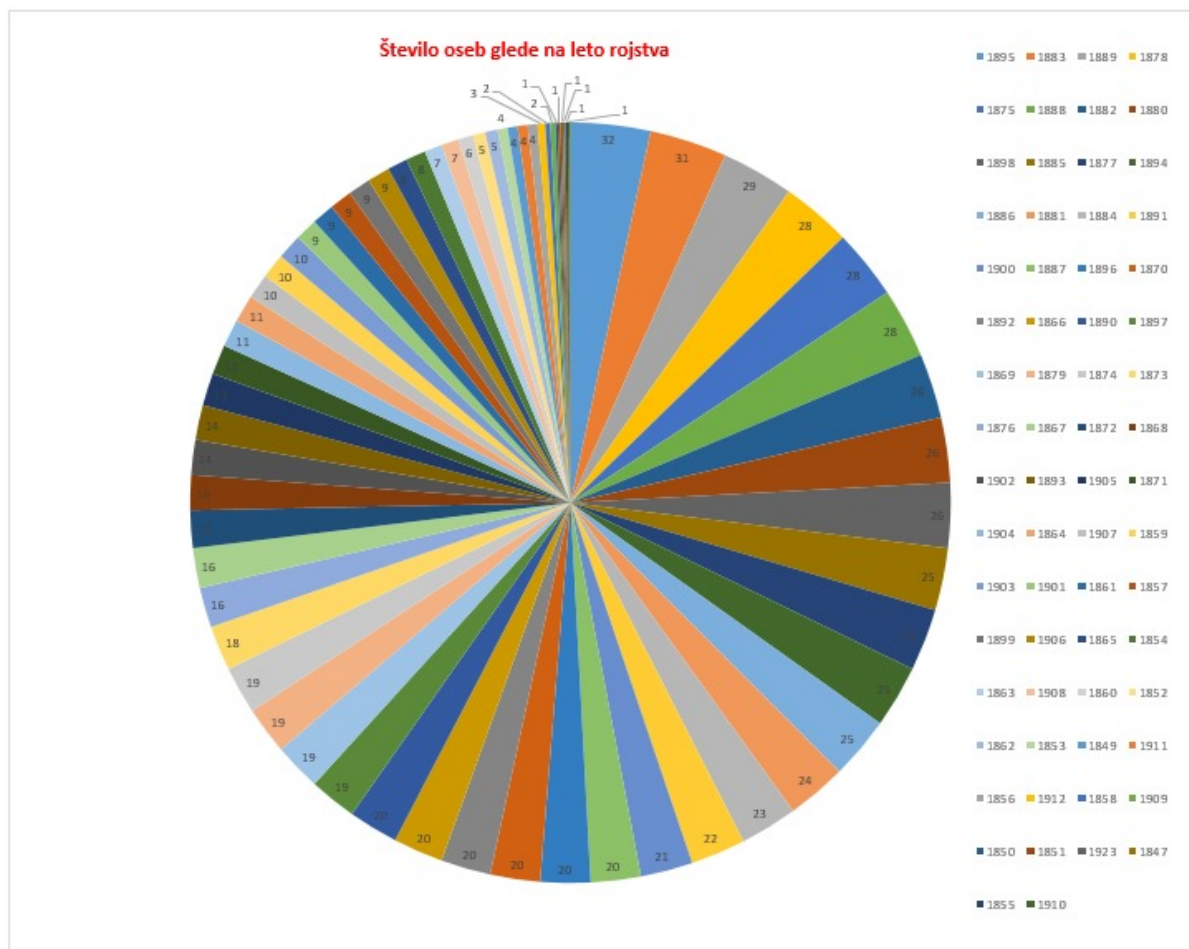
Tabela 1: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino	69
Tabela 2: Število oseb glede na kraj domovinske pravice	72
Tabela 3: Število izhodiščnih oseb glede na poklic	74

1. UVOD

Pri analizi sva se ukvarjali z izhodiščno osebo, in sicer sva obravnavali starost glede na izhodiščno osebo, spol glede na izhodiščno osebo, domovinsko pravico glede na izhodiščno osebo in poklic glede na izhodiščno osebo. Kot izhodiščna oseba je bilo zabeleženih 944 oseb, vendar pri analizah nisva upoštevali vseh, saj so bili pri nekaterih osebah podatki nepopolno izpolnjeni, izjema je analiza spola. Za prvo analizo, analizo starosti, je bilo obravnavanih 937 oseb in za analizo domovinske pravice ter poklica 934 oseb. Zaradi preglednejših podatkov sva pri obravnavi domovinske pravice in poklica upoštevali samo najpogostejše, saj bi bili tabeli drugače preobširni.

2. STAROST GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO

Iz popisa prebivalstva je razvidno, da je bilo leta 1931, ko se je popis izvedel, skupno 944 popisanih oseb zabeleženih kot izhodiščne osebe. Analiza temelji na osnovi podatkov, ki so bili v celoti pripravljene za obdelavo. Zaradi nepopolnih podatkov sem iz analize izločila sedem oseb, kar je lahko posledica napačne obdelave podatkov ali napak pri popisu.

Graf 14: Število oseb glede na leto rojstva

Ker je zgornji grafikon zelo podroben in za splošno analizo nepregleden, sem glede na starostno strukturo prebivalstva glede na leto popisa izdelala sedem starostni skupin in sicer za obdobja: do 30 let, nad 30 let do 40 let, nad 40 let do 50 let, nad 50 let do 60 let, nad 60 let do 70 let, nad 70 let do 80 let in nad 80 let starosti.

Največji delež predstavljajo osebe, ki so bile v času popisa v t.i. »zrelih letih« v starosti med 40 in 50 leti, sledijo osebe, ki so bile starejše deset let. Približno enak delež predstavljajo osebe v starostnem območju med 30 in 40 leti ter 60 in 70 leti. Predstavniki ostalih starostnih obdobjij ne predstavljajo večjega deleža.

Podrobnejši podatki so v nadaljevanju:

Tabela 13: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino

Štetje od	Starostna skupina	
	do 30 let	85
	od 30-40 let	195
	od 40 -50 let	249
	od 50 - 60 let	218
	od 60 - 70 let	132
	od 70 - 80 let	58
	preko 80 let	7
Skupna vsota		944

Graf 15: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino

Graf 16: Odstotek izhodiščnih oseb glede na starostno skupino

3. SPOL GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO

Glede na spol so kot izhodiščne osebe prevladovali moški katerih je bilo v primerjavi z ženskami 1x več in so predstavljali 68 % celotne populacije. Moških je bilo 639, ženskih pa 305.

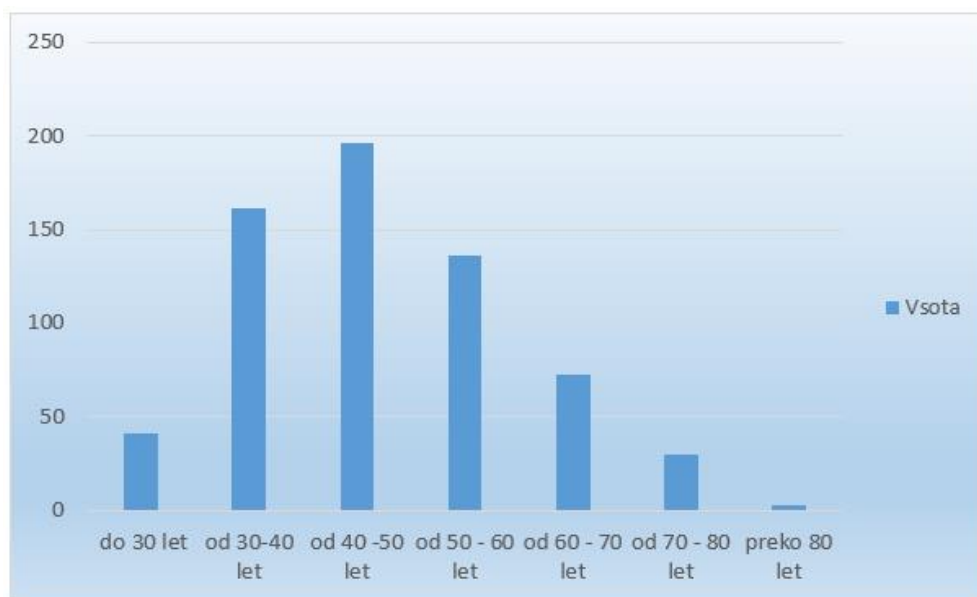
Graf 17: Število izhodiščnih oseb glede na spol

Graf 18: Odstotek izhodiščnih oseb glede na spol

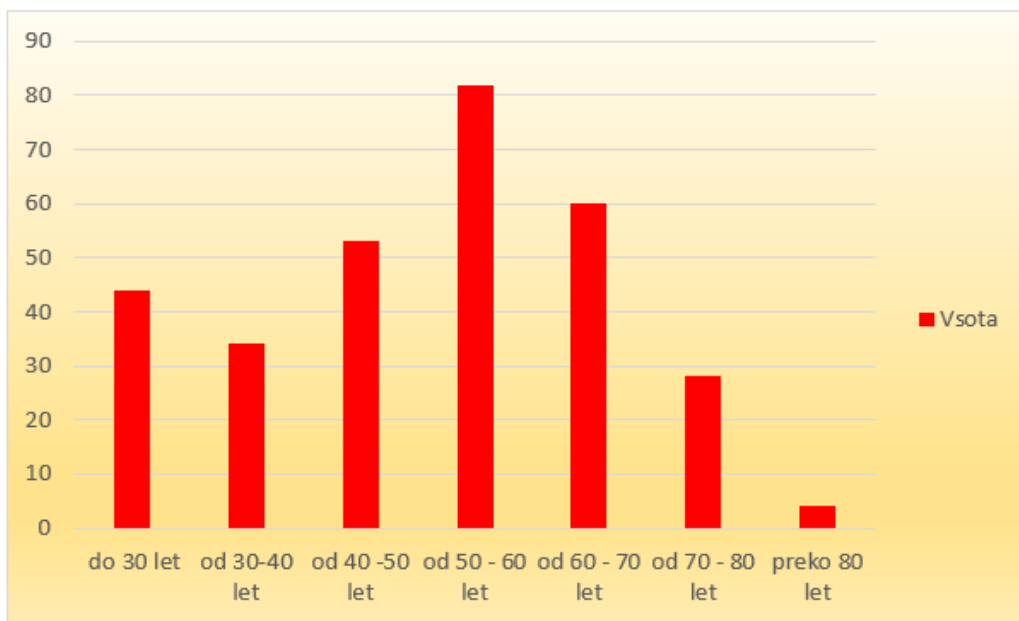
V nadaljevanju je prikazana podrobnejša starostna struktura glede na spol. Ugotavljam, da predstavljajo največjo populacijo moški v starostnem obdobju od 40 do 50 let, medtem ko je pri ženskem spolu ta starostna lestvica premaknjena v naslednje desetletje 50 do 60 let, kar pa glede na dejstvo, da moški predstavljajo skoraj 70% celotne populacije nima izrazitejšega vpliva na skupni rezultat.

Moški spol

Graf 19: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino - moški

Ženski spol

Graf 20: Število izhodiščnih oseb glede na starostno skupino - ženske

4. DOMOVINSKA PRAVICA GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO

Od 944 izhodiščnih oseb je pri 10 manjkal podatek za domovinsko pravico, torej je bilo upoštevanih 934 oseb. Za analizo domovinske pravice glede na izhodiščno sem vključila tiste kraje, v katerih so imele pravico vsaj tri popisane izhodiščne osebe. Za to sem se odločila, ker bi bila drugače tabela preobširna, saj je kar 168 oseb, ki so edine imele domovinsko pravico v določenem kraju. To predstavlja 17,99%. Kot lahko vidimo iz spodnje tabele, je imelo kar 638 oseb ali 68,3% domovinsko pravico v Ljubljani. Ostali kraji so v primerjavi z Ljubljano zelo malo številčno zastopani. Na drugem mestu je Rusija, kjer je imelo domovinsko pravico 8 oseb. Potem pa sledijo s po 6 oseb Češkoslovaška, Italija in Maribor.

Tabela 14: Število oseb glede na kraj domovinske pravice

Kraj domovinske pravice	Število oseb
Ljubljana	638
Rusija	8
Čehoslovaška	6
Italija	6
Maribor	6

Avstrija	5
Gorica Italija	5
Moste - Ljubljana	5
Novo mesto	5
Radovljica	5
Celje	4
Kranj	4
Mirna novo mesto	4
Brdo Kamnik	3
Ježica Ljubljana	3
Kamnik	3
Moravče - Kamnik	3
Šiška Ljubljana	3
Št. Jernej - Krško	3
Žužemberk	3

Domovinska pravica glede na izhodiščno osebo

Graf 21: Domovinska pravica glede na izhodiščno osebo

5. POKLIC GLEDE NA IZHODIŠČNO OSEBO

Pri analizi sem upoštevala podatke za 934 izhodiščnih oseb, za katere je bil pod kategorijo poklic le ta izpolnjen. Za 4 osebe je bil poklic zapisan pod opombe: uslužbenec mestne elekt., vdova po želez., vdova slik., vdova po želez. Pri eni osebi je bilo zapisano, da poklic ni bil berljiv. Ker so bili poklici zelo raznovrstni in jih je bilo veliko takih, ki jih je opravljalo majhno število oseb, sem vključila v tabelo in potem v grafikon samo tiste, katere je opravljalo nad 10 oseb. Kot lahko vidimo iz tabele, je bilo skoraj enako število oseb, ki so bile zaposlene kot uradniki in tistih, ki so bili v pokoju. Različne skupine uradnikov (npr. državni, zasebni) sem združila v poklic uradnik. Prvima mestoma se najbolj približa še poklic strežba bolnim, potem so ostali kar precej oddaljeni. To je lepo razvidno tudi iz procentualne razdelitve, poklic uradnik predstavlja 10,4%, upokojenci 10,2%, strežba bolnim 8,1%, poklic zasebnik na četrtem mestu pa pade že na 3,1%.

Tabela 15: Število izhodiščnih oseb glede na poklic

Poklic	Število oseb
Uradnik	97
V pokoju	95
Strežba bolnim	76
Zasebnik	29
Trgovec	28
Delavec	27

Vdova	25
Gospodinja	23
Stroj. drž. žel.	14
Vlakovodja	12

Graf 22: Poklic glede na izhodiščno osebo

6. ZAKLJUČEK

Pri analizi starosti sva ugotovili, da nobena starostna skupina ni prevladovala. Največ izhodiščnih oseb, 26% je bilo stari od 40 do 50 let. Prav tako nad 20% zastopanosti sta imeli starostni skupini od 50 do 60 let in od 30 do 40 let. Iz tega lahko vidimo, da je torej bila več kot polovica izhodiščnih oseb starih od 30 do 60 let. Izrazito izstopa starostna skupina preko 80 let, saj je imela samo 1% delež zastopanosti. Analiza spola je pokazala, da je bil v izraziti prevladi moški spol, saj je bilo 68% izhodiščnih oseb moškega spola in 32% oseb ženskega spola. Pri analizi domovinske pravice sva ugotovili, da je kar 68% popisanih oseb imelo domovinsko pravico v Ljubljani. Preostalih 306 oseb je imelo domovinsko pravico razpršeno po krajih Slovenije ali v drugih državah. Ljubljani sledijo po številu oseb z domovinsko pravico Rusija, Čehoslovaška in Italija. Po poklicu je bilo največ izhodiščnih oseb uradnikov, sledijo osebe v pokoju in strežba bolnim. Analize sva naredili za posamezne 4 vrste podatkov, edino za starost in spol je narejena analiza starostne strukture glede na spol. Zanimivo bi bilo povezovati in analizirati še druge podatke in tako narediti še podrobnejšo analizo popisanih izhodiščnih oseb.

SKLEP

Pri analizi prebivalstva po starosti in spolu je študent Trček prišel do zaključka, da večino predstavljajo ženske med 15. in 65. letom. Katarina Jurkošek in Domen Virant sta urejala podatke po ključu kraja rojstva, domovinske pravice ter prisotnosti; večino je bilo rojenih v Sloveniji, naslednji državi rojstva pa sta izstopali Italija in Avstrija. Kar 67 % prebivajočih je imelo domovinsko pravico v Ljubljani, večino začasno pristonih pa je bilo podnajemnikov (večina služinčad, dijaki in študentje). Gospodični Slatner in Šepec sta se lotili stanovske strukture popisanih in ugotovili, da je prevladovalo samsko (večinoma žensko), kateremu je sledilo poročeno in ovdovelo prebivalstvo; najmanj je bilo ločenih oseb. Po veroizpovedu je prevladovala rimokatoliška s 95 %, znotraj pravoslavne veroizpovedi pa so po narodnosti prevladovali Rusi (2/3), kateri so kot narodnost izbrali »Jugoslovansko« ter jezik slovenski. Sabina Slankovič se je lotila poklicne strukture in ugotovila, da so prevladovali večinoma delavski, mojstrski in rokodelski poklici; gledano po spolu pa so bile ženske večinoma gospodinje, manj delavke. Trojica Bernot – Madjar in Ruter se je lotila analize oseb, bivajočih v istem stanovanju. Znotraj 52 kombinacij je skupnost enega moškega in ene ženske našeta v 84. primerih; v 74. primerih en moški in dve ženski; v 71. primerih dva moška in dve ženski. Zraven ostalih dognanj je zanimiva poklicna struktura, kjer je 32 % hišnih poslov (idr.), 29 % javnih uslužbencev, svobodnih poklicev in pripadnikov vojske, 17 % obrtnikov, 11 % trgovcev ter 5 % drugih poklicev. Nina Vidic in Sara Bertalanič sta analizirali strukturo glede na izhodiščno osebo ter ugotovili, da je bila več kot polovica izhodiščnih oseb starih med 30 in 60 let. Iztopala je starostna skupina preko 80 let, saj je imela samo 1 % zastopanost. Glede na spol so prevladovali moški, 68 %, 32 % izhodišnih oseb pa je bilo ženskega spola. 68 % popisanih oseb je imelo domovinsko pravico v Ljubljani.